Europeiska kommissionen

VÄGLEDNING OM

EU-FINANSIERING

FÖR TURISTNÄRINGEN

2014 - 2020

Turism

VER. 3.3

Detta dokument har utarbetats av Generaldirektoratet för inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag och ger övergripande information om projekt med anknytning till turistsektorn och som säkrat finansiering tack vare olika EU-program.

Varken Europeiska kommissionen eller en person som agerar på kommissionens vägnar är ansvarig för det bruk som kan göras av följande uppgifter och inte heller för eventuella fel som kan förekomma trots noggranna förberedelser och kontroller. Publikationen avspeglar inte nödvändigtvis Europeiska unionens åsikter eller ståndpunkter.

Översättningar av den här handboken är tillgängliga i avsnittet "e-böcker" i EU Bookshop https://bookshop.europa.eu/en/home/

ISBN 978-92-79-59220-1
doi: 10.2873/852257

© Europeiska unionen, 2016
Tryckt i Belgien
Kopiering tillåten med angivande av källan.

FÖRORD

Trots den ekonomiska krisen 2008, har Europa behållit platsen som det främsta turistmålet i världen. Turismen i EU återhämtade sig snabbt och dess utveckling under de senaste åren har gett Europa ett välbehövligt ekonomiskt uppsving och jobb. Sektorn sysselsätter nu cirka 17 miljoner människor. Dess samlade bidrag till ekonomin motsvarar nästan 10 % av EU:s bruttonationalprodukt, med hänsyn till vad turismen innebär för andra viktiga sektorer som kultur, mat, byggande och transporter.

Vi behöver en stark turistsektor i EU, dels av ekonomiska skäl, men också för att bättre lära känna varandra och för att få en ökad förståelse för vad som förenar oss. Unionen behöver till exempel fler europeiska kulturvägar som visar hur européerna har samarbetat, konkurrerat och kämpat. Att resa i det förflutna är ofta ett sätt att bygga en bättre framtid.

Turismen i EU står emellertid inför många utmaningar, som börjar med behovet av att ständigt förnya och förbättra kvaliteten. Sektorn måste snabbt anpassa sig till den digitala revolutionen, med nya marknadsföringsmetoder, bokningstjänster osv. Den måste också utveckla nya attraktiva produkter på ett hållbart sätt för lokalsamhällen och miljön.

För att förbli konkurrenskraftig behöver sektorn därför stöd från EU. Detta är anledningen till att många EU-program 2014-2020 är öppna för turistsektorn. Tack vare denna vägledning blir det lättare för de som marknadsför turistorter eller utvecklar turisttjänster att hitta det stöd de behöver.

Jag hoppas att detta kommer att ge dig inspiration och framgång på denna krävande marknad!

EU-kommissionär
för inre marknaden, industri, entreprenörskap
samt små och medelstora företag

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

I. INLEDNING 1

1. Varför har denna specifika vägledning tagits fram och varför just nu? 1
2. Så använder du denna vägledning 2
3. Olika typer av stöd: direkt och indirekt finansiering 3
4. Konverteringstabell mellan gamla och nya program 3

II. EUROPEISKA FONDEN FÖR STRATEGISKA INVESTERINGAR 5

1. Vad är Europeiska fonden för strategiska investeringar? 5
2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering 6
3. Vem kan ansöka inom turistsektorn? 6
4. Typ av finansiering och finansieringsnivå 6
5. Hur man ansöker och när 7
6. Exempel på utvalda projekt 7

III. EUROPEISKA REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN 9

1. Vad är den Europeiska regionala utvecklingsfonden? 9
2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering 10
3. Vem kan ansöka inom turistsektorn? 11
4. Typ av finansiering och finansieringsnivå 11
5. Hur man ansöker och när 12
6. Exempel på utvalda projekt 12

IV. SAMMANHÅLLNINGSFONDEN 17

1. Vad är sammanhållningsfonden? 17
2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering 17
3. Vem kan ansöka inom turistsektorn? 18
4. Typ av finansiering och finansieringsnivå 18
5. Hur man ansöker och när 18
6. Exempel på utvalda projekt 18

V. EUROPEISKA SOCIALFONDEN 19

1. Vad är Europeiska socialfonden? 19
2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering 19
3. Vem kan ansöka inom turistsektorn? 19
4. Typ av finansiering och finansieringsnivå 19
5. Hur man ansöker och när 20
6. Exempel på utvalda projekt 20

VI. EUROPEISKA JORDBRUKSFONDEN FÖR LANDSBYGDSUTVECKLING 22

1. Vad är EJFLU? 22
2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering 22
3. Vem kan ansöka inom turistsektorn? 23
4. Typ av finansiering och finansieringsnivå 23
5. Hur man ansöker och när 23
6. Exempel på utvalda projekt 23

VII. EUROPEISKA HAVS- OCH FISKERIFONDEN 26

1. Vad är Europeiska havs- och fiskerifonden 26
2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering 26
3. Vem kan ansöka inom turistsektorn? 27
4. Typ av finansiering och finansieringsnivå 27
5. Hur man ansöker och när 27
6. Exempel på utvalda projekt 27

VIII. LIFE 29

1. Vad är Life? 29
2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering 29
3. Vem kan ansöka inom turistsektorn? 30

4. Typ av finansiering och finansieringsnivå 31
5. Hur man ansöker och när 31
6. Exempel på utvalda projekt 31

IX. HORISONT 2020 34

1. Vad är Horisont 2020? 34
2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering 34
3. Vem kan ansöka inom turistsektorn? 36
4. Typ av finansiering och finansieringsnivå 37
5. Hur man ansöker och när 37
6. Exempel på utvalda projekt 38

X. COSME 42

1. Vad är Cosme? 42
2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering 42
3. Vem kan ansöka inom turistsektorn? 43
4. Typ av finansiering och finansieringsnivå 43
5. Hur man ansöker och när 44
6. Exempel på utvalda projekt 44

XI. PROGRAMMET KREATIVA EUROPA 46

1. Vad är EU-programmet Kreativa Europa? 46
2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering 46
3. Vem kan ansöka inom turistsektorn? 47
4. Typ av finansiering och finansieringsnivå 47
5. Hur man ansöker och när 48
6. Exempel på utvalda projekt 48

XII. ERASMUS + ... 50

1. Vad är "Erasmus+"? 50
2. Typ av turismrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering 50
3. Vem kan ansöka inom turistsektorn? 51
4. Typ av finansiering och finansieringsnivå 51
5. Hur man ansöker och när 52
6. Exempel på utvalda projekt 52

XIII. SYSSELSÄTTNING OCH SOCIAL INNOVATION (EASI) 55

1. Vad är EaSI-programmet? 55
2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering 55
3. Vem kan ansöka inom turistsektorn? 55
4. Typ av finansiering och finansieringsnivå 56
5. Hur man ansöker och när 57
6. Exempel på utvalda projekt 57

SAMMANFATTANDE TABELL - VEM KAN ANSÖKA OM VAD 59

ORDLISTA 61

I. INLEDNING

1. Varför har denna specifika vägledning tagits fram och varför just nu?

Denna vägledning har tagits fram av olika skäl, varav det första är turismens strategiska betydelse för EU. Turismen är EU:s tredje största ekonomiska sektor och den har verkligen en bred inverkan på ekonomisk tillväxt, sysselsättning och social utveckling[1]. Dess betydelse bekräftas av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, vilket kräver att unionen ska stödja, komplettera och samordna medlemsstaternas insatser på detta område (FEUF art. 195).

En specifik vägledning var också nödvändig med hänsyn till turistsektorns mångskiftande behov och utbudet av EU:s tematiska program som därför kan stödja den. Sektorn består av många olika aktörer med olika behov[2] och har med tiden fått stöd från olika program (se motsvarande tabell nedan). Tack vare ett kontinuerligt förenklingsarbete, har det blivit allt enklare att samla in och bearbeta information om många program, men det är fortfarande en utmaning för hårt pressade privata och offentliga organ som marknadsför turistorter eller utvecklar turisttjänster.

Och varför just nu? I och med antagandet av EU:s fleråriga budgetram (MFF) för 2014–2020, fasas nya program in medan gamla program fasas ut. Den nya fleråriga budgetramen skapar förenkling på olika nivåer: sammanslagning av EU:s stödprogram för att underlätta tillgång till information, harmonisering av ansökningsförfaranden, t.ex. Man har också infört möjligheten att stödja nya typer av åtgärder med inriktning på exempelvis smart specialisering. Denna vägledning går igenom vad som fortfarande gäller och vad som är nytt.

Vägledningen ses över regelbundet för att inkludera nyare exempel på finansierade åtgärder och uppdaterad information om de nya programmen. Ett separat dokument som fokuserar på kust- och havsturism ger mer information om exempel som används i den här handboken och kompletterar den senare med ytterligare fall (”Bilaga till handbok...” april 2016 http://europa.eu/!gb64xX).

Den här vägledningen är tänkt som en inkörsport till specialiserade webbplatser och innehåller därför många internetlänkar. Några av dessa länkar är ganska långa och kryptiska. De flesta av dem har därför satts in som hyperlänkar. Detta är anledningen till att denna vägledning främst är tillgänglig i elektronisk form. Synpunkter på vägledningen och förslag till möjliga förbättringar kan skickas till GROW-TOURISM-GUIDE@ec.europa.eu.

---

[1] Den totala sysselsättningen uppskattas av Eurostat till 17 miljoner arbetstillfällen; direkta och indirekta bidrag till EU:s ekonomi uppskattas till cirka 10 % av BNP. Se Eurostat, Satelliträkenskaper i Europa - 2013. Turistsektorn visade sig också vara förvånansvärt stabil trots den ekonomiska krisen: intäkter från utländska besökare uppgick till mer än 291 miljarder euro 2012 (EU-28), det vill säga en bra bit över 2008 års nivå före krisen (265 miljarder euro för EU-27). Se Eurostats webbplats om turism.

[2] Parter som direkt bidrar till turistvärde/leverantörskedjan inkluderar marknadsföring och reklam, resebyråer, bokningsförmedling via nätet och researrangörer, transporter, boende, restauranger och caféer, attraktioner (temaparker osv.), konferens- och evenemangsorganisationer och destinationsorganisationer. Undersektorer som bidrar indirekt, såsom enheter som tillhandahåller specialiserad utbildning, revision osv. Dessutom är några av dessa parter verksamma på olika marknader: äventyrsturism, affärsturism, kulturturism, ekoturism (cykling osv.), utbildningsturism (skolresor, seminarieresor, utlandsstudier osv.), fiske- och jaktturism, gastronomisk turism, hälso- och wellnessturism, naturturism, social turism osv.

2. Så använder du denna vägledning

Denna vägledning fokuserar på de viktigaste EU-programmen för turistnäringen[3], kring praktiska frågor: typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till stöd, vem kan söka, typ och finansieringsnivå, samt hur man ansöker och när. Den pekar också på konkreta exempel på vad som har finansierats inom ramen för tidigare program, som en möjlig källa till inspiration.

För enkelhets skull omfattar vägledningen endast vad som är nödvändigt att veta för att få stöd. Därför omfattar den inte följande saker: hänvisningar till de olika rättsakter som ligger till grund för ett program, från bestämmelser om dess finansiering till dess allmänna styrning[4], insatser riktade andra sektorer[5], dess totala budget, förändringar i budgetanslagen mellan program osv. Denna allmänna information kan hittas via de hyperlänkar som tillhandahålls i avsnitt ”1. Vad är [programnamnet]?” i varje informationsblad.

Steg 1: Identifiera relevanta program och finansiella instrument

Hitta de mest relevanta programmen för dig med hjälp av den sammanfattande tabellen i slutet av vägledningen. I denna tabell anges vem som kan ansöka om vad och hänvisar läsaren till motsvarande informationsblad.

Gå till de mest relevanta informationsbladen och läs avsnitt ”2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering” och avsnitt ”3. Vem kan ansöka inom turistsektorn?” För att avgöra om det är värt att undersöka de möjligheter som erbjuds av dessa program.

Steg 2: Identifiera relevanta ansökningsomgångar/anbudsförfaranden

Använd hyperlänkarna och informationen i avsnitt ”5. Så ansöker du och när” i varje informationsblad.

Steg 3: Bekanta dig med omgångsspecifik dokumentation och formulär (på nätet)

Varje ansökningsomgång inkluderar ett komplett informationspaket, vanligen med en vägledning med råd om hur du förbereder och lämnar in ansökan. Om du har frågor kan du använda särskilda gränssnitt (funktionell brevlåda, online-sida osv.). EEN (Enterprise Europe Network) ger personligt stöd till små företag i EU vid ansökan om finansiering genom ett nätverk med lokala kontaktpunkter (se Enterprise Europe Network). Din yrkesorganisation kan också ge sådant stöd.

Steg 4: Hitta partner i mån av behov eller krav

Vissa (del)program stödjer gränsöverskridande eller transeuropeiska projekt. Du måste då ha mellanhänder i ett antal andra medlemsstater och bilda ett konsortium.

---

[3] Turistsektorn definieras här som privata och offentliga organ som marknadsför turistorter eller utvecklar turisttjänster. Denna utveckling kan vara direkt (t.ex nationella turistbyråer) eller indirekt (enheter som utbildar anställda inom turistnäringen, exempelvis universitet som anordnar en masterutbildning inom turismförvaltning osv.).

[4] T.ex. specifika ansvarsområden för varje generaldirektorat inom kommissionen, övervakning av utskott osv.

[5] T.ex. programdelen Hälsa, demografiska förändringar och välbefinnande i programmet Horisont 2020 som bland annat syftar till att bättre förstå orsakerna och mekanismerna bakom ett hälsosamt åldrande och sjukdom, samt att förbättra vår förmåga att övervaka hälsan och att förebygga, upptäcka, behandla och hantera sjukdom.

Många programwebbplatser erbjuder en ”söker partner”- service. Många gånger innehåller den sida som marknadsför en särskild ansökningsomgång ett avsnitt där potentiella partner kan lägga upp sitt erbjudande eller förfrågan. Se även Enterprise Europe Network och dess sektorsgrupp för turism och kulturarv. Europeiska webbplatsen för små och medelstora företag har också ett avsnitt för ”affärspartner”.

Steg 5: Skicka in din ansökan/ditt anbud i tid

3. Olika typer av stöd: direkt och indirekt finansiering

EU ger direkt finansiering genom bidrag eller indirekt finansiering via finansiella intermediärer. Bidrag annonseras genom särskilda ansökningsomgångar. I de flesta fall samfinansierar dessa bidrag projekt som rör EU:s politiska mål som t.ex. att förbättra det europeiska samarbetet inom forskning och utbildning. Mottagarna äger resultaten av deras verksamhet. Under inga omständigheter får samma kostnader täckas två gånger av EU (regeln om icke-kumulativ tilldelning). Bidrag kan inte beviljas för åtgärder som redan genomförts (regeln om icke-retroaktivitet) och kan inte resultera i en vinst för mottagarna (de hjälper mottagarna att nå nollresultat). Klicka här för mer information om ansökningsomgångar per ämne eller sektor.

Indirekt finansiering (kallas ibland tillgång till finansiering) består vanligen av lån, eget kapital och garantier från finansiella intermediärer. De hjälper i synnerhet små och medelstora företag att starta, expandera och flytta sin verksamhet. Mottagarna äger också resultaten av sin verksamhet. Klicka här för mer information om tillgång till finansiering.

EU-finansiering bör inte förväxlas med vad EU-institutionerna själva kan köpa in. Tjänster, arbeten eller förnödenheter som EU-institutionerna vill köpa in annonseras genom anbudsinfordringar. EU äger resultatet av dessa kontrakt. Klicka här för mer information om offentlig upphandling.

4. Konverteringstabell mellan gamla och nya program

Enligt den fleråriga budgetramen för 2014–2020 har nya program tillkommit medan några av programmen för perioden 2007–2013 har konsoliderats. *Erasmus* + är exempelvis en konsolidering av sju befintliga program. På samma sätt kombinerar Horisont 2020 det sjunde ramprogrammet för forskning och innovationsrelaterad verksamhet i ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation. Nedanstående jämförelsetabell listar de olika finansieringsprogrammen efter flerårig budgetram och efter område.

Tabell 1. De mest relevanta programmen för turistsektorn i EU

Område	Flerårig budgetram 2007-2013	Flerårig budgetram 2014–2020

Sammanhållning	Strukturfonderna:
	• Europeiska sammanhållningsfonden
	• Europeiska socialfonden
	• Europeiska regionala utvecklingsfonden
	  ○ INTERREG IVC (Europeiskt territoriellt samarbete)
		Strukturfonderna:
		• Europeiska sammanhållningsfonden
		• Europeiska socialfonden
		• Europeiska regionala utvecklingsfonden
		  ○ Europeiskt territoriellt samarbete

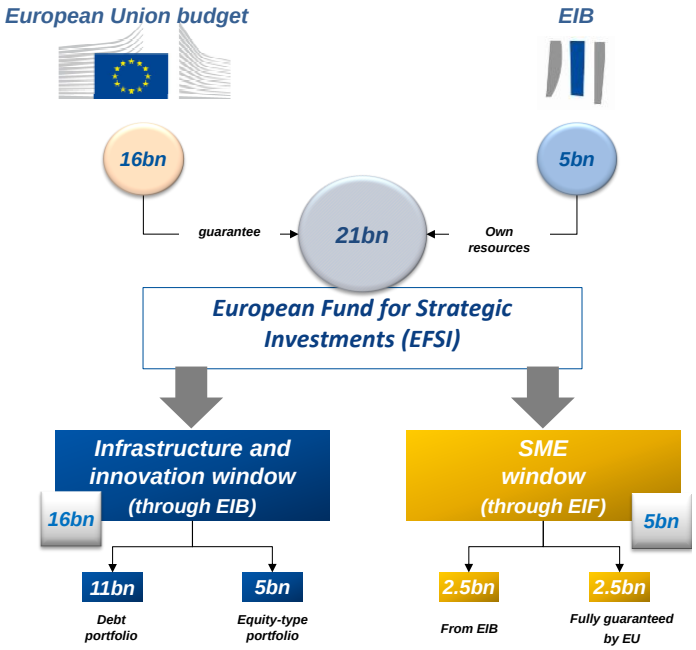
Område	Flerårig budgetram 2007-2013	Flerårig budgetram 2014–2020
Miljö, jordbruk och havs- och fiskepolitik	• LIFE+ • Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling • Europeiska fiskerifonden • Program för att stödja den fortsatta utvecklingen av en integrerad havspolitik	• LIFE • Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling • Europeiska havs- och fiskerifonden
Forskning, innovation och konkurrenskraft	• Sjunde ramprogrammet för forskning • Ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation ○ Programmet för entreprenörskap och innovation ○ Program för att stödja informations- och kommunikationsteknik. ○ Programmet Intelligent energi - Europa	• Horisont 2020 (EU:s ramprogram för forskning och innovation) • Cosme (programmet för företagens konkurrenskraft och små och medelstora företag)
Kultur och utbildning	• Europeiska kulturprogrammet • Programmet för livslångt lärande (Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius och Grundtvig) • Erasmus Mundus • Tempus • Alfa • Edulink • Program för samarbete med industriländer	• Programmet Kreativa Europa • Erasmus för alla-programmet
Sysselsättning	• Progress • Det europeiska instrumentet Progress för mikrokrediter	• Easi (EU-programmet för sysselsättning och social innovation) ○ Progress (Programmet för sysselsättning och social solidaritet) ○ Eures (europeisk arbetsförmedling) ○ Progress Instrumentet för mikrokrediter

II. EUROPEISKA FONDEN FÖR STRATEGISKA INVESTERINGAR

1. Vad är Europeiska fonden för strategiska investeringar?

Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) är ett initiativ som lanserades gemensamt av Europeiska kommissionen och EIB-gruppen (Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden) för att åtgärda de nuvarande investeringsunderskottet i EU genom att mobilisera privat finansiering för strategiska investeringar[6]. Efsi kan bland annat stödja följande:

- Strategisk infrastruktur, inklusive digital transport och energi
- Utbildning, forskning, utveckling och innovation
- Utbyggnad av förnybar energi och resurseffektivitet.
- Stöd till mindre företag och medelstora företag

För ytterligare information se: http://www.eib.org/efsi/

[6] Efsi är en av de tre pelarna i investeringsplanen för Europa (Junckerplanen) som syftar till att ge ny stimulans till investeringar i strategiska projekt runt om i Europa för att se till att pengarna når den reala ekonomin.

2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering

Alla typer av lämpliga transaktioner eller investeringar för utvecklingen av laglig verksamhet (för små och medelstora företag). Överallt i EU, bland annat gränsöverskridande projekt (inga geografiska kvoter). Sådan verksamhet kan till exempel inriktas på:

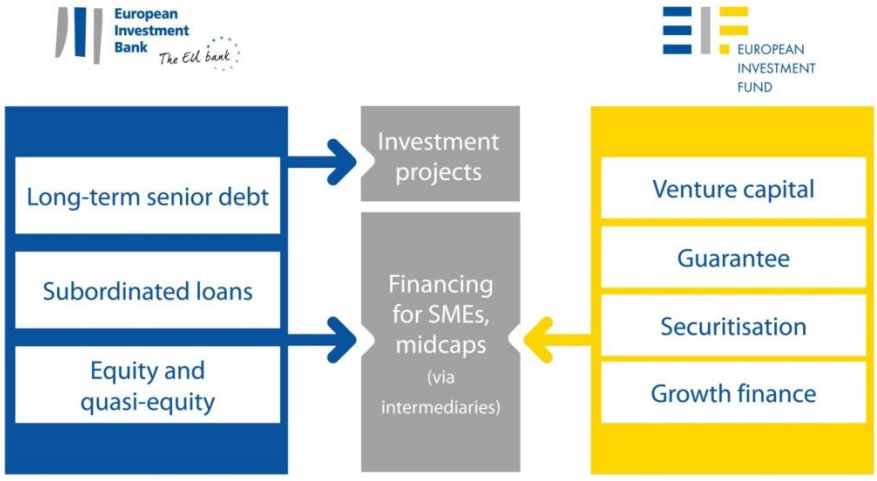
- Reseinfrastrukturer (regionala flygplatser, hamnar osv.)
- Energieffektivitet, hotell och turistorter
- Förnyelse av tidigare exploaterad mark för fritidsändamål
- Turismfinansiering för små och medelstora företag[7]
- Upprättande av Investeringsplattformar (IP) för turism[8]

3. Vem kan ansöka inom turistsektorn?

- Alla juridiska personer (offentliga organ, företag och i synnerhet små och medelstora sådana, forskningsorganisationer, universitet, icke-statliga organisationer, turismkluster osv.) via finansiella intermediärer.

4. Typ av finansiering och finansieringsnivå

Typ och nivå för Efsi-finansieringen varierar.

[7] I likhet med avtal före Efsi mellan EIB och OHT, den österrikiska banken för hotell och turism.

[8] Investeringsplattformar är tillfälliga strukturer genom vilka finansiering kanaliseras till projekt. De kan ges olika juridisk form (t.ex. företag för särskilt ändamål eller s.k. managed accounts) och har en geografisk, en produktrelaterad och/eller en sektoriell dimension. Investeringsplattformar som stöds av Efsi kan också få EIB-stöd eller annat stöd (från medlemsstater eller privata investerare).

Bidrag från Efsi och ESI-fonderna (Europeiska struktur- och investeringsfonder) kan kombineras på projektnivå, på nivån för finansieringsinstrument och genom investeringsplattformar[9].

5. Hur man ansöker och när

För lån eller bankgarantier, ansök via finansiella mellanhänder (kommersiella banker osv.) som stöds av Efsi (se tillgång till finansiering).

6. Exempel på utvalda projekt

Ramlån till den spanska statens fond för hamntillgänglighet

Detta ramlån stödjer ett projekt för finansiering av järnväg och vägförbindelser i statsägda hamnar i Spanien genom en statlig fond - "PAF" (Port Accessibility Fund). Projektet kommer att bidra till att förbättra markanslutning i viktiga hamnar som alla är belägna i TEN-T-nätet.

Detta är ofta nödvändigt för att garantera en integrerad hantering av turistankomster i hamnar och för att underlätta tillgången till turistattraktioner. Detta kommer därför att bidra till utvecklingen av en hållbar kust- och havsturism, särskilt kryssningsturism, sjö- och båtlivsturism.

EU-bidrag: 105 miljoner euro (godkänt december 2015) - Andelen EU-medel: 25 %

Källa: EIB-projekt

Ramlån för att förbättra energieffektiviteten för hotell och turistorter

I november 2015 beslutade EIB att bevilja en kreditlina på 500 miljoner euro till "Caisse des Dépôts" och dess agent "Société pour le logement intermédiaire" (SLI) för att finansiera deras byggprogram för ekonomiskt överkomliga hyresbostäder. SLI-gruppen kan använda denna kredit under en period på fem år för att finansiera lån med en löptid på högst 25 år. Målet är att fram till 2019 bygga 13 000 ekonomiskt överkomliga hyresbostäder i områden där det råder bostadsbrist. SLI kommer att finansiera småskaliga projekt (mindre än 50 miljoner euro) för nya bostäder inom kategorin "nära-nollenergibyggnad". Energibesparingen kommer att hjälpa hushållen att betala tillbaka sina lån.

Tredjepartsfinansieringsföretag för energieffektivitetsrenovering av privata bostäder i Ile-de-France fick också Efsi-finansiering (100 miljoner euro till "SEM Energies Posit'If"). Detta kommer att finansiera isolering av byggnader och fönster samt renovering av värmealstrings- och distributionssystem i byggnader, ventilationssystem och elektriska apparater som ingår i de gemensamma utrymmena (lampor, pumpar osv.). Användningen av förnybara energikällor (t.ex. biomassa eller solfångare) kan också ingå.

Sammanläggning av ett större antal små projekt på regional eller nationell nivå kan också vara ett alternativ för äldre hotell och turistorter som inte är energieffektiva.

EU-bidrag: 500 miljoner euro (godkänt februari 2016) - Andelen EU-medel: 33 %

Källa: EIB-projekt; http://www.energiespositif.fr/

[9] För tekniska uppgifter, se "European Structural and Investment Funds and European Fund for Strategic Investments complementarities" Februari 2016.

För exempel på projekt som har godkänts av EIB för Efsi-finansiering (sökbar efter sektor):

- http://www.eib.org/efsi/efsi-projects/

III. EUROPEISKA REGIONALA UTVECKLINGSFONDEN

1. Vad är den Europeiska regionala utvecklingsfonden?

Den europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) är en av de fem europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna)[10]. Enligt ESI-fondernas regler ska varje medlemsstat utarbeta en strategisk plan för dess 2014–2020 mål och investeringsprioriteringar för användningen av dessa fonder. När tillräcklig hänsyn tagits till EU-kommissionens synpunkter, blir denna plan ett partnerskapsavtal. Medlemsstaterna måste också upprätta operativa program och bryta ner prioriteringarna i partnerskapsavtalet i konkreta åtgärder. Operativa program (OP) genomförs av förvaltningsmyndigheter som inrättats av medlemsstaterna (på nationell, regional eller annan nivå).

Målet för Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) är att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen i EU genom att råda bot på obalans mellan regionerna. Fonden kan tillhandahålla ett viktigt stöd för att förbättra konkurrenskraften och kvaliteten för turism på regional och lokal nivå, särskilt i områden på tillbakagång (industri/landsbygd), eller som genomgår stadsförnyelse.

Eruf-stöd kan gå till 11 tematiska mål och investeringsprioriteringar i linje med de politiska prioriteringarna i Europa 2020-strategin. De mål som är mest relevanta för turistsektorn är troligen:

- Forskning och innovation (nr 1)
- Informations- och kommunikationsteknik (nr 2)
- Konkurrenskraft för små och medelstora företag (nr 3)
- Övergå till en ekonomi med låga koldioxidutsläpp (nr 4)
- Miljöskydd och resurseffektivitet (nr 6)
- Sysselsättning och stöd till arbetskraftens rörlighet (nr 8)
- Utbildning, färdigheter och livslångt lärande (nr 10)

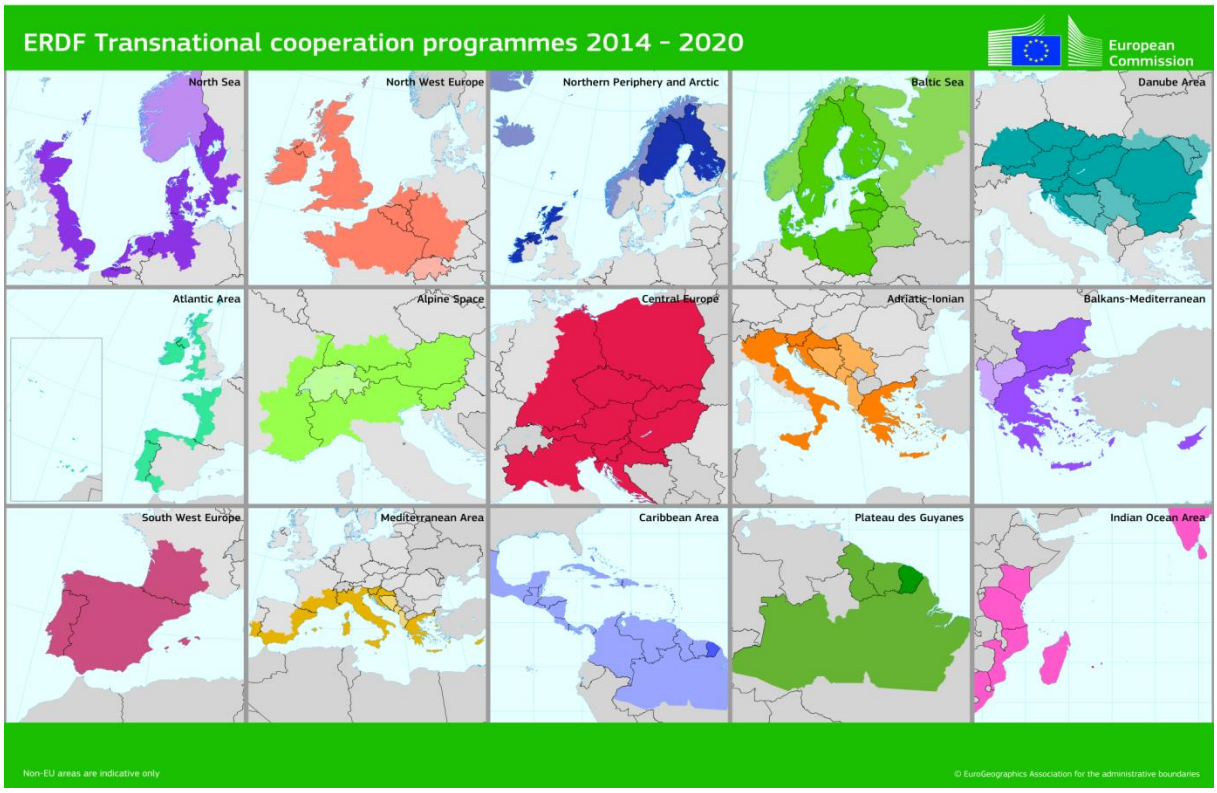
Eruf stöder inte bara regionala och nationella program i medlemsstaterna. Det finansierar också europeiskt territoriellt samarbete som omfattar gränsöverskridande samarbetsprogram (kallas Interreg A),[11] transnationella samarbetsprogram (Interreg B), mellan regioner från flera EU-länder

[10] ESI-fonderna: Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, Europeiska havs- och fiskerifonden.

[11] Det främsta syftet med gränsöverskridande samarbete är att minska de negativa effekterna av gränser som administrativa, juridiska och fysiska hinder, ta itu med gemensamma problem och utnyttja outnyttjad potential. Det finns program längs EU:s inre gränser (t.ex. området kring bulgariska-rumänska gränsen) eller vid EU:s yttre gränser (med kandidatländer och potentiella kandidatländer, som medfinansieras av "föranslutningsstöd", eller med partnerländerna, som samfinansieras av det "Europeiska grannskapsinstrumentet").

(se nedan) och interregionala samarbetsprogram (Interreg C, som är verksamma på europeisk nivå). Dessutom kan det europeiska territoriella samarbetet bidra till ”makroregionala strategier”[12].

För mer information, se sidan för Europeiska regionala utvecklingsfonden på InfoRegio.

2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering

Dessa program kan till exempel stödja:

- Turismrelaterad forskning, teknisk utveckling och innovation, inbegripet serviceinnovation och kluster (företagskuvöser inom turism, levande laboratorier, demonstrationsprojekt osv.)
- Utveckling av turismrelaterade IKT-produkter (appar, datautvinning osv.)
- Utvecklingen av innovativa turisttjänster, i synnerhet i mindre gynnade och perifera regioner som har underutvecklade industriella strukturer och är starkt beroende av turism (nya affärsmodeller, exploatering av nya idéer osv.)
- Utveckling av produkter och tjänster med högt förädlingsvärde och tjänster inom nischmarknader (hälsoturism, turism för äldre, kultur- och ekoturism, gastronomisk turism,

[12] Se EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR), EU:s strategi för Donauregionen (EUSDR), EU:s strategi för regionen Adriatiska havet och Joniska (EUSAIR) som alla listar marknadsföring eller utveckling av (hållbar) turism bland prioriterade områden. Antagandet av EU:s strategi för den alpina regionen är planerad till 2015.

sportturism osv.) genom att mobilisera specifika lokala resurser och därigenom bidra till en smart regional specialisering

- Klusterverksamhet[13] mellan olika turistnäringar, samt med kreativa branscher, diversifiering av regionala turistprodukter och förlängning av turistsäsongen (t.ex. inom sjö- och båtlivsturism, samt i kryssningsbranschen)
- Aktiviteter som förbinder kustområdena med inlandet för mer integrerad regional utveckling
- Åtgärder för att förbättra energieffektiviteten och användningen av förnybar energi bland småföretag inom turistnäringen.
- Skydd, främjande[14] och utveckling av natur- och kulturturismtillgångar och tillhörande tjänster
- Småskalig, kulturell och hållbar infrastruktur för turism[15]
- Åtgärder till förmån för företagande, egenföretagande och nyföretagande samt internationalisering av småföretag och kluster inom turistnäringen
- Fortbildning och kompetenshöjning

3. Vem kan ansöka inom turistsektorn?

Alla juridiska personer (offentliga organ, företag och i synnerhet små och medelstora sådana, forskningsorganisationer, universitet, icke-statliga organisationer, turismkluster osv.)

4. Typ av finansiering och finansieringsnivå

Typen av finansiering och nivån på finansieringen varierar mellan programmen, beroende på varje medlemsstats behov och val. Eruf-anslaget kan betalas ut genom bidrag till enskilda mottagare och konsortier. Lån, riskkapital och kreditgarantier kan tillhandahållas genom finansiella instrument[16]. Dessutom kan offentlig upphandling användas (för stödtjänster, genomförbarhetsstudier osv.). För bidrag är den högsta samfinansieringsandelen 50 % för de mest utvecklade regionerna, 60 % för övergångsregioner (och i undantagsfall 80 %) och 85 % för de mindre utvecklade regionerna.

---

13 Bland annat genom förbättring av externa länkar och genom att utöka kompetens och kritisk massa/ kunskap genom samarbete över gränserna.

14 Utvärderare har kritiserat turistkampanjer som inte ingår i en väl underbyggd marknadsstrategi med inriktning på bevisad marknadsefterfrågan/potential och som inte inkluderar andra stödåtgärder (t.ex omfattande stöd till små och medelstora företag, tjänsteinnovation och uppgradering av anläggningar). Sådana kampanjer fokuserar ofta mer på vad destinationerna vill än på konsumenternas behov. Det är osannolikt att dessa beviljas Eruf-finansiering.

15 Ansökningar om stöd för infrastruktur har större chans att beviljas om de utgör en tydlig del av en territoriell strategi och syftar till att uppnå ekonomisk självförsörjning. Vissa turism- och/eller kulturrelaterade projekt har misslyckats med att uppnå betydande socioekonomiska effekter. De berör stora kulturella mötesplatser och idrottsanläggningar, turisminfrastruktur, engångsstöd till kulturella evenemang, men också småskalig kultur- och turisminfrastruktur (t.ex. lokala muséer och renovering av historiska byggnader), vilka inte omfattas av entreprenöriella strategier och/eller omfattande stödåtgärder. Revisionsrättens särskilda rapport nr 6/2011 – Var Eruf:s samfinansierade turistprojekt effektiva?

16 Jfr JEREMIE (gemensamma europeiska resurser för mikroföretag till medelstora företag) som erbjuder medlemsstaterna möjlighet att använda en del av sitt anslag från Eruf till att investera i roterande instrument såsom riskkapital, lån eller garantifonder.

5. Hur man ansöker och när

Börja med att kontrollera vilka Eruf-program som är tillgängliga i din region och kontrollera att projektet uppfyller gällande urvalskriterier och investeringsprioriteringar[17]. Följ ansökningsförfarandet hos den berörda förvaltningsmyndigheten (vissa har ett pågående förfarande, andra tar emot ansökningar enbart vid vissa tider - se webbplatsen för din förvaltningsmyndighet för mer information). Din förvaltningsmyndighet kan ge dig råd om varje steg i projektansökan.

För lån eller bankgarantier, ansök via finansiella intermediärer (kommersiella banker osv.) som stöds i synnerhet av Efsi (se ovanstående fotnot).

6. Exempel på utvalda projekt

Krimmlvattenfallen används för utveckling av ett hälsoturisminitiativ (Österrike)

Turismen i Oberpinzgauregionen i nationalparken Hohe Tauern stagnerar. De regionala myndigheterna ska därför utveckla nya turistprodukter som utnyttjar vetenskapliga bevis om hälsoeffekterna av en natursevärdhet i området: Europas högsta vattenfall med en fallhöjd på 380 m. År 2006 inrättade ett Salzburg-baserat universitet ett vetenskapligt laboratorium nära Krimmlvattenfallen för att studera den finfördelade och starkt koncentrerade aerosol som producerades när vattnet nådde marken. De påvisade fördelarna med denna naturliga aerosol för personer som lider av astma och allergier: en daglig promenad runt vattenfallen kan minska symptomen med positiva effekter som varar i några månader. Tillsammans med andra lokala särdrag (låga utsläpp, låga nivåer av svampsporer och en kort blomningstid) utgjorde denna del av nationalparken en idealisk plats för behandlingar eller kurer.

Med stöd av Eruf-programmet för att stärka den regionala konkurrenskraften i Salzburg 2007–2013, utfördes en genomförbarhetsstudie med hänsyn till de allergologiska förhållanden som hotell måste uppfylla för att vara en del av detta nya hälsoturismpaket, hur de skulle kunna certifieras och om ett tillräckligt antal hotell skulle kunna hittas. Elva lokala hotell genomgick de nödvändiga renoverings- och anpassningsåtgärderna för att erbjuda allergianpassade och certifierade rum. Samarbetet med regionsjukhuset har också utvecklats för att hjälpa hotell att ge tillgång till medicinska tjänster som en del av deras premiumprodukt. Den påföljande kampanjen riktade sig till personer med allergier och gäster med ett högt hälsomedvetande (som uppskattar det allergivänliga boendet och den högkvalitativa kosten).

Idén spred sig sedan till den lokala trä- och byggindustrin, med ett ledande träbearbetningsföretag som anslöt sig till initiativet för att samarbeta med ett universitetsinstitut om byggandet av ”allergisäkra” trävaror (från möbler till hus).

Projektet var finalist till Regiostarspriset 2012 och är ett exempel på hur en traditionell sektor kan skapa innovation på landsbygden genom samarbete med vetenskapliga partner. Det är ett konkret exempel på smart specialisering. Lokala hotell gynnades (en ökning av antalet övernattningar under sommarsäsongen från 60 000 år 2008 till 78 000 år 2010) och bidrog utöver det till en placering av hela regionen, inklusive nationalparken.

EU-bidrag: 125 000 euro - Andelen EU-medel: 25 %

Källa: Inforegiodatabasen; www.hohe-tauern-health.at

[17] Lista över 60 gränsöverskridande samarbetsprogram och 15 transnationella samarbetsprogram som fastställts för 2014-2020 (kommissionens genomförandebeslut av den 16 juni 2014 C (2014) 3776.

C-Mine - omvandling av en före detta kolbrytningsplats till en kreativ hotspot (Belgien)

Genom C-Mine satsade den industriella staden Genk på att bli en företagsvänlig stad. Projektet bidrog till att omvandla en tidigare kolbrytningsplats till en plats för utveckling av kreativ ekonomisk verksamhet: spelindustri, kulturcentrum, turistattraktioner (inklusive ett underjordiskt "upplevelsecenter" i den gamla gruvans luftschakt) men här finns också utrymme för en ”media- och designakademi” och ett laboratorium för innovativ design för innovativa små och medelstora företag osv.

EU-bidrag: 317 819 800 miljoner euro (slutfört februari 2011) - Andelen EU-medel: 57 %

Källa: Inforegiodatabasen; C-Mine

Filmfestivalen Cinema on the Border (Tjeckien – Polen)

När Tjeckoslovakien och Polen bildades efter avvecklingen av det österrikisk-ungerska kejsardömet efter första världskriget, ville båda länderna ha Tesinregionen. Regionen delades slutligen mellan de två länderna och den historiska staden Tesin blev en dubbelstad bestående av Český Těšín och Cieszyn, med floden Olza som landsgräns.

Skapandet av Euroregion Schlesien bidrog till utvecklingen av ett gränsöverskridande samarbete. Filmfestivalen Cinema on the border är en av de verksamheter som stöds av Český Těšín-Cieszyn småprojektfond, som skapades tack vare det territoriella samarbetet inom ramen för Eruf.

Bland annat arrangerar festivalen gränsöverskridande visningar (projektorn och publiken är på den tjeckiska sidan av floden Olza och bioduken är på den polska sidan). Det lockar nu polska, tjeckiska, slovakiska och ungerska besökare.

EU-bidrag: 83,202 euro (2008–2009) - Andelen EU-medel: 85 %

Källa: Territoriella samarbetsprojekt- KEEP; http://www.olza.pl/

WW2 Heritage-projektet (BE, FR, NL och UK)

Andra världskriget har haft en varaktig påverkan på landskapet i områdena vid Engelska kanalen och Nordsjön. Många fysiska lämningar som bunkrar och befästningar finns fortfarande kvar, men är övergivna och otillgängliga för allmänheten. Detsamma gäller i viss utsträckning minnena hos dem som var med.

Med stöd av ”2 Seas cross-border Operational Programme”[18], syftar WW2 Heritage-projektet till att bevara detta arv och förbättra tillgången till det. Att kombinera fysiska och intellektuella arv är verkligen det bästa sättet att lära sig om denna historiska period. Tio partner, som alla ansvarar för viktiga lämningar från andra världskriget och är experter på att tolka detta arv, har gjort en inventering av fysiska lämningar, samlat in ögonvittnesskildringar från andra världskriget och förbättrat tillgången till detta arv.

De har också utvecklat den turismpotentialen för dessa platser genom att skapa en rad interaktiva och digitala utvecklingsappar samt "upptäcktsfärder" för fotgängare, cyklister och bilar. En gratisapp som heter WWII Heritage tar t.ex. med besökarna på en

[18] Detta operativa program stöder andra turismrelaterade projekt, inklusive GREET och SusTRIP. ”Greet the World” som förberedde regionen för att ta emot internationella besökare som lockas av den stora kulturella och idrottsliga utvecklingen i kanalerregionen (OS 2012, nya gallerier för samtida konst som Louvren–Lens). EU-bidrag: 2 228 401 euro (2008–2013) - Andelen EU-medel: 50 %.

Partnerskapet för forskning och information om hållbar turism finansierade en rad studier som är värdefulla för destinationsmarknadsföring och utvecklingsbeslut i havsregionen (t.ex. utveckling av en evenemangsmodell och en museummodell, analys av marknader för besök av släkt och vänner, en studie av självhushållssektorn). EU-bidrag: 1 504 554 euro (2009–2012) - Andelen EU-medel: 33 %.

gränsöverskridande upptäcktsfärd i regionerna Zeeland, Västflandern, Nord-Pas-de-Calais och sydöstra England (http://www.worldwar2heritage.com/en/routes).

EU-bidrag: 2 108 055 euro (2011–2014) - Andelen EU-medel: 50 %

Källa: Territoriella samarbetsprojekt- KEEP; www.worldwar2heritage.com/

Erkännande av Donau Limes som Unesco:s världsarv

Med ”Limes” avses här de befästa gränserna under det romerska rikets glansdagar (på 100-talet). Ett stort antal romerska Limes-platser har grävts ut, registrerats och delvis bevarats och bildar det enskilt största kulturarvsmonumentet över Europa, från Skottland till Svarta havet. År 2005 upprättade Unesco en gränsöverskridande världsarvsplats för Romarrikets yttre gränser bestående av flera delar av Limes i Storbritannien och i Tyskland, men öppen för andra Limes-länder så snart deras platser uppfyller Unesco:s nomineringskriterier.

Programmet är en del av Centraleuropaprogrammet 2007–2013, ett projekt som syftar till att förbereda Donau Limes på att gå med i detta världsarv och utnyttja sin stora potential för (mjuk) turism. Det inriktades på ett hållbart bevarande och skydd av gemensamma Limes i Donauområdet i Slovakien, Ungern och Österrike. Projektet har bland annat tillhandahållit en livskraftig metod för att beskriva ett transnationellt världsarv beläget längs en flod, till förmån för andra flodsektioner av Limes (i Nederländerna).

EU-bidrag: 1 681 260 euro (2008–2011) - Andelen EU-medel: 82 %

Källa: Territoriella samarbetsprojekt- KEEP; www.danube-limes.eu

Samarbetsprojekt mellan oceanografiska museum i södra Östersjöområdet

Södra Östersjö-programmet har stöttat två projekt (BalticMuseums 2.0 & BalticMuseums 2.0 Plus) för utvecklingen av gränsöverskridande turisminformation om fyra oceanografiska muséer: German Oceanographic Museum i Tyskland, Gdynia Aquarium i Polen, Lithuanian Sea Museum och Museum of the World Ocean i Kaliningrad. Eftersom partnermuséerna är en viktig turistattraktion i sin respektive region, bidrar dessa projekt till den regionala ekonomiska utvecklingen.

Med hjälp av lokala universitet, har dessa partner utvecklat en gemensam webbplats (www.balticmuseums.net) med ett gemensamt onlinebiljettsystem och attraktiva fördelar för de som besöker minst två muséer på ett år. Detta följdes av en gemensam utveckling av så kallade "e-guider". Dessa elektroniska guidesystem erbjuder skräddarsydda rundturer (t.ex. för föräldrar med barn) på flera språk. Deras innehåll och material har tagits fram för att bygga vidare på muséernas komplementaritet.

BalticMuseums 2.0 Plus inkluderar också en kampanj kring dessa nya funktioner med hjälp av webbaserad marknadsföringsaktivitet (t.ex. sökmotoroptimering och sökmotorannonser) och mer traditionella medel (exempelvis nyhetsbrev, flygblad, frikort, marknadsföring via turistorganisationer).

EU-bidrag: 1 911 555 euro (2008–2014) - Andelen EU-medel: 85 %

Källa: Territoriella samarbetsprojekt- KEEP; http://www.balticmuseums.org/

ATRIUM – europeisk rutt för totalitära regimers arkitektur

Nya former av arkitektur och stadsplanering utvecklades från 1920-talet med den fascistiska regimen i Italien, fram till 1960-talet med de kommunistiska regimerna i Östeuropa. Detta arv från ett fruktansvärt förflutet sågs som användbart för den lokala utvecklingen, om den utnyttjades på lämpligt sätt.

Detta var syftet med Atrium-projektet som finansieras av sydöstra Europas transnationella samarbetsprogram. Det började med ett urval av byggnader och platser med särskild betydelse som Forli i Italien, Thessaloniki i Grekland eller Dimitrovgrad i Bulgarien. En transnationell handbok för bevarande och ekonomiskt tillvaratagande av ett sådant arv

togs fram. Deltagarna samlades och katalogiserade digitala fotografiska arkiv, filmer, muntliga vittnesmål, möbler osv. Marknadsföringsmaterial producerades och utbildning anordnades för skapandet av nya turisttjänster. År 2014 blev ATRIUM en europeisk kulturväg certifierad av Europarådet.

EU-bidrag: 1 407 076 euro (2011–2013) - Andelen EU-medel: 73 %

Källa: http://www.atrium-see.eu/; KEEP; http://www.southeast-europe.net/

Incrediblue – online-plattform för bokning av privata fritidsbåtar (Grekland)

Incrediblue har utvecklats av en grekisk Start-up baserad i Volos-Thessalien och är en onlineplattform som sammankopplar båtägare kring Medelhavet med potentiella hyresgäster. Den tillhandahåller bokningstjänster som liknar dem i air-bnb eller Uber. Med över 2 100 båtar och besättning (segelbåtar, katamaraner, motorbåtar osv.) listade på webbplatsen gör Incrediblue det möjligt för gästerna att kommunicera direkt med segelbåt- och båtägare, ta en titt på båtprofiler med riktiga foton och göra bokningar och betalningar på nätet.

EU-stödda investeringar genom Jeremie OPEN Fund II hjälpte detta småföretag att utöka sitt team - nyanställda inkluderar personer som arbetar med produkten som utvecklare och webbdesigner – och omfattar affärsresekostnader kopplade till flottexpansion.

Källa: EIF fallstudier; https://www.incrediblue.com/en

Adrion för turismsamarbete i Adriatiska havet och Joniska regionen (HR, EL, IT, SI, m.fl.)

Kommissionen godkände den 20 oktober 2015 ett transnationellt samarbetsprogram för att genomföra prioriteringarna i EU:s strategi för Adriatiska havet och Joniska regionen (EUSAIR). Med 83 400 000 euro från ERUF och 16 000 000 euro från instrumentet för föranslutningsstöd, kommer detta program att tillhandahålla särskilt stöd till regional marknadsföring och utveckling av turismen. Den första ansökningsomgången om upp till 27,2 miljoner euro publicerades i februari 2016. Denna berörde större projekt kopplade till skydd, återställande, hållbar användning och främjande av kulturvärden och naturområden - inklusive Natura 2000-områden. EU:s bidrag (Eruf + IPA) går från 0,8 till 1,5 miljoner euro.

”Interreg V B Adriatic-Ionian” (förkortas Adrion) omfattar fyra medlemsstater (Kroatien, Grekland, Italien och Slovenien), tre kandidatländer (Albanien, Montenegro, Serbien) och ett potentiellt kandidatland (Bosnien-Hercegovina).

EU-bidrag: 83 467 729 euro (2014–2020) - Andelen EU-medel: 85 %

Källa: http://www.adrioninterreg.eu/

Digital turism i Wales - Alice i Underlandet (Storbritannien)

Programmet Digital Tourism Business Framework (DBTF) som utvecklats av Visit Wales gav en IKT-diagnostjänst till 738 enskilda företag, en webbplattform (sharewales.com) för att dela lärande i hela branschen, 44 bidrag för att förbättra affärsresultat genom digital teknik och ett utbud av digitala marknadsföringsaktiviteter kopplade till en ny webbplats för Besök Wales (som fördubblade sin trafik med 3,5 miljoner sessioner, bara under 2014).

Fyrtio nya digitala produkter som särskilt syftar till att förbättra turisters erfarenhet har utvecklats tack vare DTBF. Dessa inkluderar digital tolkning vid Llanelly House, ett av de finaste georgianska husen i Wales (interaktiva pekskärmar på särskilda ställen i denna byggnad, spel osv.) samt utveckling av e-digitala upplevelsespår i Llandudno. Med utgångspunkt i stadens koppling till böckerna om Alice i Underlandet (Alice Liddell, den lilla flickan som inspirerade Lewis Carol, tillbringade sina semestrar där), "Följ den vita kaninen" är en 3D-aktiverad realityapp med Alice, den vita kaninen, Mad Hatter, m.fl. som

vägleder besökarna genom de landskap och den klassiska viktorianska miljön där Alice levde.

EU-bidrag: 6 528 439 euro (2009–2015) - Andelen EU-medel: 55 %

Källa: http://ec.europa.eu/regional_policy/; https://www.youtube.com/ (appen följ den vita kaninen)

För andra exempel, se:

- Databas med exempel på regionala utvecklingsprojekt som stöds av strukturfonderna och/eller sammanhållningsfonden, inklusive alla "större projekt" (> 50 miljoner €) som genomförts sedan 2000
- Databas med territoriella samarbetsprojekt – KEEP (kunskap och expertis i europeiska program)
- Makroregionala projekt om Inforegio
- Lärdomar från det förflutna och negativa exempel, se Tematisk vägledning om turisminvsteringar.
- The Guide to Multi-Benefit Cohesion Policy Investments in Nature and Green Infrastructure (en rapport för EU-kommissionen av Institutet för europeisk miljöpolitik och Milieu – juni 2013)
- Hur man använder EU:s strukturfonder för att främja små och medelstora företag och entreprenörsskapspolitik, handboksserien, europeiska kommissionen (GD Näringsliv) 2013
- Lån, eget kapital och garantier till små och medelstora företag stöds av JEREMIE

IV. SAMMANHÅLLNINGSFONDEN

1. Vad är sammanhållningsfonden?

Den europeiska regionala sammanhållningsfonden (CF) är en av de fem europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna)[19]. Enligt ESI-fondernas regler ska varje medlemsstat utarbeta en strategisk plan för dess 2014-2020 mål och investeringsprioriteringar för användningen av dessa fonder. När tillräcklig hänsyn tagits till Europeiska kommissionens synpunkter, blir denna plan ett partnerskapsavtal. Medlemsstaterna måste också upprätta operativa program som bryter ner prioriteringarna i partnerskapsavtalet i konkreta åtgärder[20]. Operativa program (OP) genomförs av förvaltningsmyndigheter som inrättats av medlemsstaterna (på nationell, regional eller annan nivå).

För att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna och främja en hållbar utveckling är sammanhållningsfonden riktad till medlemsstater vars bruttonationalinkomst (BNI) per invånare är mindre än 90 % av genomsnittet i EU[21]. Enligt de specifika investerings- och infrastrukturbehoven för varje medlem, kan Sammanhållningsfonden stödja

- Miljöinvesteringar, inklusive områden som rör hållbar utveckling och energi med aktuella miljömässiga fördelar[22]
- Transeuropeiska transportnät (TEN-T) inom området transportinfrastruktur[23]

För mer information, se sidan för Sammanhållningsfonden om InfoRegio.

2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering

Beroende på behoven hos varje berättigad medlemsstat, enligt definitionen i deras operativa program[24].

---

19 Lista över ESI-fonderna: Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, Europeiska havs- och fiskerifonden.

20 Det finns inga operativa program enbart för Sammanhållningsfonden. Stödberättigade medlemsstater har operativa planer som även omfattar Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden.

21 Berättigade medlemsstater för 2014–2020: Bulgarien, Kroatien, Cypern, Tjeckien, Estland, Grekland, Ungern, Lettland, Litauen, Malta, Polen, Polen, Rumänien, Slovakien och Slovenien.

22 Detta inkluderar att främja anpassning, riskförebyggande och riskhantering i samband med klimatförändringar, bevara och skydda miljön, främja resurseffektiviteten och användningen av förnybar energi.

23 Finansieringen av transportinfrastruktur såsom höghastighetståg, tunnlar eller hamnar behandlas inte i denna guide (klicka här för ytterligare information). Sådan infrastruktur gynnar ofta turistsektorn men har inte utvecklats av turistnäringen. Det finns därför ingen finansieringsmöjlighet för sektorn här.

24 Till exempel det operativa programmet under investering för tillväxt och jobbmålet 2014–2020 för Malta – samfinansierat av Europeiska regionala utvecklingsfonden och Sammanhållningsfonden – har bland prioriteringarna bevarande och främjande av Maltas natur- och kulturarv som nyckelturisttillgångar; utveckling av IKT-produkter och tjänster för att öka e-turismtjänster och skapandet av kulturella nav som bidrar till att utveckla Maltas nisch inom kulturturismsektorn.

3. Vem kan ansöka inom turistsektorn?

Se föregående avsnitt

4. Typ av finansiering och finansieringsnivå

Bidrag. Finansieringsnivån definieras i samtalen som utarbetats av förvaltningsmyndigheter. Maximal samfinansieringsnivå på 85 %.

5. Hur man ansöker och när

Se dokumentet "Europeiska regionala utvecklingsfonden ".

6. Exempel på utvalda projekt

Hantering av översvämning längs floden Tisza (Ungern)

En del av ett program som heter "Förbättring av Vásárhelyi-planen", detta projekt som syftar till att ta itu med översvämningsproblem Tisza-dalen i östra Ungern. Finansieras av det ungerska Operativa programmet miljö och energi 2007-2013, möjliggör det byggandet av en reservoar som avgränsas av vallar, med kontrollerbara vattenintag/utlopps-strukturer. Ett miljöövervakningssystem infördes också för att mäta dess inverkan på den naturliga miljön. Denna 99 miljoner m3 stora vattenbehållare har bidragit till att minska översvämningsvågor och hantera det omgivande naturlandskapet. Detta gynnade naturbaserad turism i området.

EU-bidrag: 45 415 314 euro (2007–2013) - Andelen EU-medel: 82 %

Källa: Inforegiodatabasen

För andra exempel, se:

- Databas med exempel på regionala utvecklingsprojekt som stöds av strukturfonderna och/eller sammanhållningsfonden, inklusive alla "större projekt" (> 50 miljoner euro) som genomförts mellan 2007 och 2013.
- Databas med exempel på tidigare regionalpolitiska projekt

V. EUROPEISKA SOCIALFONDEN

1. Vad är Europeiska socialfonden?

Europeiska socialfonden (ESF) är en av de fem europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna)[25]. Enligt ESI-fondernas regler ska varje medlemsstat utarbeta en strategisk plan för dess 2014-2020 mål och investeringsprioriteringar för användningen av dessa fonder. När tillräcklig hänsyn tagits till Europeiska kommissionens synpunkter, blir denna plan ett partnerskapsavtal. Medlemsstaterna måste också upprätta operativa program (OP) som bryter ner prioriteringarna i partnerskapsavtalet i konkreta åtgärder. De operativa programmen kan omfatta hela medlemsstater och/eller regioner. De kan också vara samarbetsprogram, som omfattar mer än ett land. Operativa program (OP) genomförs av förvaltningsmyndigheter som inrättats av medlemsstaterna (på nationell, regional eller annan nivå).

ESF syftar särskilt till att förbättra sysselsättning och rörlighet för arbetstagare samt nivån av yrkeskvalifikationer inom EU. För mer information, se webbplatsen för Europeiska socialfonden.

2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering

Stödberättigande åtgärder listas i operativa program som utarbetats av medlemsstaterna. Beroende på deras val, kan finansiering från Europeiska socialfonden användas för bland annat

- utbildning av arbetstagare för att hjälpa företag med att hantera omstruktureringar eller brist på kvalificerad arbetskraft,
- utbilda utsatta människor och mindre gynnade grupper att få en bättre kompetens och arbetstillfällen,
- stödja ömsesidigt lärande, inrätta nätverk och sprida och främja god praxis och metoder inom området social innovation.

De flesta åtgärder är regionala eller nationella, men ESF kan också stödja ett gränsöverskridande och interregionalt samarbete, beroende på den metod som definieras i de operativa programmen.

3. Vem kan ansöka inom turistsektorn?

Alla juridiska personer som är verksamma på arbetsmarknaden eller inom områdena utbildning och fortbildning (t.ex. små och medelstora företag, handelskammare, fackföreningar, stiftelser, icke-statliga organisationer osv).

4. Typ av finansiering och finansieringsnivå

ESF ger bidrag. Alla projekt måste samfinansieras med ett EU-bidrag på högst 50 % till 85 % (95 % i undantagsfall) av den totala projektkostnaden, beroende på det relativa välståndet i regionen

[25] Lista över ESI-fonderna: Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, Europeiska havs- och fiskerifonden.

(mer utvecklade regioner, övergångsregioner eller mindre utvecklade regioner). Finansieringsnivån varierar kraftigt, beroende på projektet och det operativa programmet. Nedanstående exempel varierar mellan 50 000–3 000 000 euro.

ESF kan också stödja åtgärder genom finansiella instrument inklusive mikrokrediter och garantifonder.

5. Hur man ansöker och när

Medlemsstaterna[26] förvaltar ESF:s operativa program, vilket innebär att de informerar om ESF:s finansieringsmöjligheter, ger specifik information och väljer ut stödberättigade projekt. Intresserade parter bör därför kontakta förvaltningsmyndigheten för ESF i sitt land eller region via sidan ESF "Stöd i ditt land" .

6. Exempel på utvalda projekt

Utbildningsprogram för chefer och arbetsledare inom turism på Malta

Under 2011 fick Malta Tourism Authority 3 miljoner euro från den maltesiska regeringen och ESF (25 %–75 % medfinansiering) för sitt utbildningsprogram "Advance: Utbildning av ledare inom turism". Programmet organiserades kring två plattformar: en för 450 ledande befattningshavare och ett andra för 300 mellanchefer och arbetsledare inom turistsektorn. Undervisningen tillhandahölls av tolv utländska experter. Utbildningstillfällen hölls i ledande turistanläggningar och personlig handledning erbjöds.

EU-bidrag: 3,5 miljoner euro (2008–2013) - Andelen EU-medel: 85 %

Källa: Europeiska socialfondens lista över projekt och tourism.gov.mt

Utveckla ett alternativt sätt att presentera Sloveniens huvudstad för turister

Den bosniska kulturella associationen i Slovenien har fått ESF-stöd för sitt projekt "Alternativa Ljubljana" som inkluderar "alternativa sevärdheter" i Ljubljanas turistutbud. Avsikten är att erbjuda besökare i Sloveniens huvudstad en "mångkulturell väg" som kombinerar traditionell slovensk kultur med invandrarkultur, såsom tyska, italienska och judiska samhällen och minoriteter som kommer från andra delar av det forna Jugoslavien. Projektet syftar också till att minska ungdomsarbetslösheten genom utbildning (hur man gör filmer för att hjälpa besökare och invånare att utforska den mångfacetterade historien, arkitekturen och kulinariska läckerheter i staden osv).

Källa: Europeiska socialfondens lista över projekt

Stimulera landsbygdsturism genom matlagning med lokala produkter

ESF stödde utbildningsprogrammet "matlagning med lokala råvaror" som anordnades i Vercorsdistriktet (Frankrike) genom AFRAT, föreningen för att utbilda människor på landsbygden i turismverksamhet. Med utgångspunkt från praxis och historia från området, tillsammans med utbildning i form av kombinerad teori och praktik, introducerar studenterna för de lokala producenterna som anordnar praktik (vandrarhem, restauranger land, lantligt hotell företag, gîtes och turistaktivitetscenter). Alla deltagare (kocklärlingar)

[26] I vissa medlemsstater sker detta på lokal och regional nivå. I till exempel Storbritannien finns det särskilda platser för England, Nordirland, Wales osv. Finansieringsmöjligheter för England flaggas på http://www.dwp.gov.uk/esf/funding-opportunities/

fick arbete i slutet av programmet. Matlagning med lokala produkter visade sig stimulera turistnäringen i området.

EU-bidrag: 52 776 euro (2010) - Andelen EU-medel: 50 %

Källa: Europeiska socialfondens lista över projekt

Främja rollen för kvinnliga företagare i kulturvägar

Stiftelsen "El Legado Andalusí" stödjer utvecklingen av kulturvägar runt det 800 år gamla spansk-muslimska arvet i södra Spanien. I juli 2012 höll stiftelsen ett ESF-finansierat europeiskt seminarium om hur kvinnliga företagare på landsbygden kan delta för att öka turism och ekonomisk utveckling längs sådana "kulturvägar" i hela Europa.

Källa: http://rutas.legadoandalusi.es/

För andra exempel, se:

- Europeiska socialfondens ofullständiga lista över projekt (2007-2013)
- Europeiska socialfondens databas (främst för programperioden 2000-2006)
- Toolkit för gränsöverskridande utbyte och samarbete inom ESF (2007 – 2013)

VI. EUROPEISKA JORDBRUKSFONDEN FÖR LANDSBYGDSUTVECKLING

1. Vad är EJFLU?

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) syftar bland annat till att främja den ekonomiska utvecklingen på landsbygden. Medel för landsbygdsutveckling fördelas av förvaltningsmyndigheter som utsetts av medlemsstaterna. Beroende på behov och val av varje medlemsstat får stöd beviljas till:

- Diversifiering av bönder i annan verksamhet än jordbruk
- Utvecklingen av icke-jordbruksrelaterade småföretag på landsbygden inom hållbar och ansvarsfull turism
- Återuppbyggnad/uppgradering av kultur- och naturarv i byar och jordbrukslandskap.

För mer information, se Portalen för landsbygdsutveckling 2014-2020.

2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering

Stödberättigande åtgärder listas i de nationella och regionala programmen för landsbygdsutveckling som utarbetats av medlemsstaterna. Beroende på deras val, kan dessa program för landsbygdsutveckling finansiera[27]:

- Yrkesutbildning och kompetensutvecklingsåtgärder (kurser, workshops, coachning osv., till exempel om hur man kan utveckla landsbygdsturism), demonstration och informationsåtgärder.
- Rådgivning för att hjälpa jordbrukare, skogsbrukare, andra markförvaltare och små och medelstora företag på landsbygden att förbättra sina ekonomiska resultat.
- Stöd till företagsetablering samt investeringar för annan verksamhet än jordbruk på landsbygden (lantligt boende, butiker, restauranger, guidade turer osv.).
- Utarbeta och uppdatera planer för utveckling av kommuner och byar på landsbygden[28].
- Investeringar för offentligt bruk i infrastruktur för rekreationsändamål, turistinformation och småskalig turistinfrastruktur.
- Undersökningar och investeringar i samband med underhåll, restaurering och uppgradering av natur- och kulturarvet i landsbygdssamhällen, på landsbygden och i områden med högt naturvärde, inbegripet socioekonomiska aspekter samt åtgärder för att öka miljömedvetenheten.

---

27 Förordning 1305/2013 av den 17 december 2013 om den Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

28 Detta omfattar även utarbetande/uppdatering av skydds- och förvaltningsplaner för Natura 2000-områden och andra områden med höga naturvärden (se avsnittet om"LIFE").

- Samarbete som omfattar åtminstone två enheter (skapandet av kluster och nätverk). Samarbete mellan små aktörer för att organisera gemensamma arbetsprocesser och dela anläggningar och resurser och för utveckling och/eller marknadsföring av turismtjänster med anknytning till landsbygdsturism osv.

3. Vem kan ansöka inom turistsektorn?

- Alla fysiska eller juridiska personer som är aktiva på landsbygden (jordbrukare, skogsbolag, små och medelstora företag verksamma på landsbygden osv.)
- Lokala arbetsgrupper (LEADER – CLLD)[29]

4. Typ av finansiering och finansieringsnivå

EJFLU ger bidrag, med en minimiavgift på 20 %. Varje landsbygdsutvecklingsprogram som utarbetats av medlemsstaterna innehåller en tabell med en särskild bidragsnivå för varje typ av operation. I tillämpliga fall ska bidragsnivån för mindre utvecklade regioner och för andra regioner anges separat i tabellen[30]. I landsbygdsutvecklingsprogrammet definieras också vad som anses som småskalig infrastruktur. För samarbetsåtgärder är stödet begränsat till maximalt sju år.

5. Hur man ansöker och när

Ta reda på den förvaltningsmyndighet som ansvarar för programmet beroende på projektets placering och omfattning. Denna förvaltningsmyndighet publicerar ansökningsinformationen på sin webbplats. Dessa förvaltningsmyndigheter är listade på webbplatserna för jordbruksministerierna i medlemsstaterna.

6. Exempel på utvalda projekt

"Hos sadelmakaren" - Bulgarien

Lovechprovinsen som ligger i de centrala bulgariska bergen, har vackra landskap och en stark tradition inom hantverksproduktion. Hristo Hristov, som är specialiserad inom lädertillverkning och i synnerhet sadelmakeriprodukter, bestämde sig för att bygga ett pensionat i Apriltsy och renovera en byggnad som ska användas som verkstad för sadelmakerihantverk. Det lilla pensionatet "At the Saddler" rymmer fyra personer. Verkstaden används för utställningar av hantverksprodukter och för att visa hur

[29] Under det föregående programmet har medel avsätts för gemenskapsinitiativet Leader (fransk förkortning som står för "Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale" och betyder "Länkar mellan landsbygdsekonomin och utvecklingsåtgärder"). "Leadermetoden" för landsbygdsutveckling involverar enskilda projekt som utformas och genomförs av lokala partnerskap för att lösa specifika lokala problem. Den bedrevs genom lokala aktionsgrupper som valts ut av EJFLU-myndigheterna i medlemsstaterna som genomförde lokala utvecklingsstrategier. De lokala aktionsgrupperna bestod av offentliga och privata aktörer från landsbygdsområdet, inklusive representanter från olika socioekonomiska sektorer och beviljade bidrag till lokala projekt. I flerfondssammanhanget 2014–2020 kallades Leader-metoden Lokalt ledd utveckling. Lokalt ledd utveckling måste användas för att kanalisera en del av den budget som avsatts för programmen för landsbygdsutveckling som finansieras av EJFLU. Den kan användas inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden.

[30] Förordning 1305/2013 fastställer de högsta samfinansieringsandelarna för olika kategorier av regioner (från 85 % för mindre utvecklade regioner till 53 % för mer utvecklade regioner).

produkterna tillverkas, vilket ger turister möjlighet att prova på själva. Tillsammans med ridturer förväntas dessa aktiviteter leda till en ökad produktion och försäljning, samt bidra till att främja lokala traditioner.

EU-bidrag: 15 144 euro (2013–2014) - Andelen EU-medel: 30 %

Källa: Landsbygdsprogrammets projektdatabas

''In den Bongerd'' - Terapeutiska sommarhus för människor med funktionsnedsättning

Familjen Stek ville att deras fruktföretag skulle skapa nya tjänster för människor med funktionsnedsättning och kroniskt sjuka. Deras fruktträdgård var utrustad med asfalterade vägar, vilket skapar en lugn miljö som är tillgänglig för dessa personer och deras familjer. Skräddarsydd sjukvård gjordes tillgängligt genom samarbete med en lokal organisation. Företagets rekreationsbostäder skapar nu extra intäkter till fruktföretaget.

EU-bidrag: 68 768 euro (2009–2010) - Andelen EU-medel: 20 %

Källa: Landsbygdsprogrammets projektdatabas. Webbplats för projektet

Återställande av den naturliga livsmiljön i Vrøgum mars - Danmark

År 2005 köpte den danska naturfonden cirka 13,5 hektar av det skyddade våtmarkslandskapet Vrøgum, som ligger i den södra delen av sjön File. Området var i försämrat skick och kraftigt förorenat.

Träd avlägsnades manuellt och skotsk höglandsko introducerades för att beta i området, vilket resulterade i återställandet av mer än 150 växtarter. Dessutom kunde allmänhetens åtkomst garanteras tack vare nya gångbroar och stenar att gå på. Ett stigsystem över de fuktigaste områdena och informationstavlor lockar nu många turister.

EU-bidrag: 3 594 euro (2011–2013) - Andelen EU-medel: 40 %

Källa: Landsbygdsprogrammets projektdatabas. Webbplats för projektet

Jämsäfloden flyter! - Finland

Detta projekt syftade till att främja floden Jämsäs kultur- och naturarv bland lokalbefolkningen och turister. Den huvudsakliga verksamheten bestod i organisationen av flodrelaterade händelser (allsång och danskvällar, gemensam gräsklippning och röjning av växtlighet, marknader, regatta).

Faciliteter för resenärer hade också installerats (skyltar, skyltar och informationstavlor). Informationsmaterial om flodens historia, inklusive den äldre generationens minnen, hade också sammanställts och spritts bland skolor, utbildningsinstitutioner och klubbar. Nästan 100 flodrelaterade händelser med nästan 13 000 deltagare anordnades. Detta bidrog till ökade fritidsaktiviteter (såsom paddling, fiske och bad), vilket gör älvdalen mer behaglig och attraktiv för turister och lokalbefolkningen.

EU-bidrag: 46 800 euro (2010–2012) - Andelen EU-medel: 36 %

Källa: Landsbygdsprogrammets projektdatabas

''Rutter utan hinder'' - Tillgänglig turism i Portugal och Spanien

Detta Leader-projekt (med transnationellt samarbete) främjar tillgänglig turism för personer med funktionsnedsättning i fyra lokala aktionsgruppsområden i Portugal och Spanien. Partnerna har anpassat ett museumutrymme med fullt tillgängliga anläggningar, skapat en interaktiv webbplats tillgänglig för alla användare och genomfört många

informationsåtgärder, bland annat en ny tillgänglig turistguide. Turismtjänster och attraktioner i varje lokalt aktionsgruppsområde är nu mer inkluderande.

EU-bidrag: 160 000 euro (2010–2012) - Andelen EU-medel: 40 %

Källa: Landsbygdsprogrammets projektdatabas. http://www.terrasdentro.pt

För andra exempel, se:

- Europeiska nätverket för landsbygdsutveckling (ENRD) Landsbygdsprogrammets projektdatabas

VII. EUROPEISKA HAVS- OCH FISKERIFONDEN

1. Vad är Europeiska havs- och fiskerifonden

Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) ersätter Europeiska fiskerifonden och har bland sina prioriteringar att öka sysselsättningen och territoriell sammanhållning i kust- och inlandssamhällen som är beroende av fiske och vattenbruk. Detta ska ske med hjälp av

- främjandet av ekonomisk tillväxt, social integration, skapandet av arbetstillfällen och arbetskraftsrörlighet i dessa samhällen,
- diversifiering av verksamheten inom fisket och i andra sektorer av havsekonomin.

Varje medlemsstat tilldelas en andel av den totala fondbudgeten i förhållande till storleken på sin fiskeindustri. Den bygger sedan upp en "operativt program", som anger hur den avser att spendera pengar. När programmet har godkänts av kommissionen, är det upp till den förvaltningsmyndigheten som upprättats av varje medlemsstat (på nationell eller regional) för att genomföra det[31].

Förvaltningsmyndigheter som ansvarar för genomförandet av EHFF:s operativa program delegerar ett antal uppgifter till "lokala aktionsgrupper inom fiskerinäringen" (FLAGs). Dessa partnerskap mellan fiskeaktörer och andra lokala privata/offentliga aktörer utformar lokala utvecklingsstrategier[32]. FLAGs hanterar också en budget för tekniskt och ekonomiskt stöd av genomförandet av sin lokala strategi genom särskilda projekt.

Inom ramen för dessa lokala strategier finns i synnerhet tillgänglig finansiering för kulturellt fiske och maritimt kulturarv. Detta kan täcka turismrelaterade projekt, såsom ekoturism, pescaturism och fisketurism[33], lokal gastronomi (fisk och skaldjursrestauranger), boende, turiststråk, dykning osv.

För mer information, se EHFF:s webbplats.

2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering

EHFF kan stödja insatser såsom:

- Undersökningar.
- Projekt, inbegripet testprojekt och samarbetsprojekt.
- Konferenser, seminarier, forum och workshoppar.

---

31 I mindre skala används EHFF också ibland används för att finansiera turismrelaterade regionala eller transeuropeiska åtgärder. Ansökningsomgångar för "Projekt inom ramen för en integrerad havspolitik i regionerna Svarta havet och/eller Medelhavet" eller "tematiska rutter på Underwater Cultural Heritage" lanserades till exempel lanserades 2015 och 2016 av genomförandeorganet EASME.

32 Denna bottom-up-strategi kallas "lokalt ledd utvecklings" (CLLD)-metodik.

33 T.ex. montering av fiskefartyg för andra ändamål än yrkesfiske, inklusive turiständamål samt definitivt upphörande av fiskeverksamhet där fartyget behåller en landbaserad arvsfunktion.

- Information till allmänheten och utbyte av bästa praxis, kampanjer för att öka medvetenheten och kommunikations- och spridningsverksamhet i samband med dessa, som t.ex. reklamkampanjer, evenemang, skapande och uppdatering av webbplatser samt plattformar för berörda aktörer.

- Yrkesutbildning, livslångt lärande och förvärv av nya yrkeskunskaper som gör det möjligt för yrkesverksamma inom fiskerinäringen eller deras livspartner att inleda turismverksamhet, eller att utföra kompletterande verksamheter inom turism.

3. Vem kan ansöka inom turistsektorn?

Alla fysiska och juridiska personer i kust- och inlandssamhällen

4. Typ av finansiering och finansieringsnivå

EHFF ger stöd till samfinansiering av projekt, tillsammans med nationella medel. Det operativa programmet för varje land fastställer den bidragssats för EHFF som gäller för vart och ett av målen. Den högsta EHFF-bidragssatsen ska vara 75 % av de stödberättigande offentliga utgifterna. Den lägsta EHFF-bidragssatsen är 20 %.

5. Hur man ansöker och när

Ta reda på vilken förvaltningsmyndighet som ansvarar för programmet som motsvarar projektets placering och omfattning. Denna förvaltningsmyndighet publicerar ansökningsinformationen på sin webbplats, förteckning över nationella myndigheter. Kontrollera även om det finns en lokal aktionsgrupp för fiske i ditt område.

Verktyg och stöd för lokala aktionsgrupper för fiske och lokala aktörer finns på nätet.

6. Exempel på utvalda projekt

Under insatsområde 4 i Europeiska fiskerifonden (2007-2013) har en serie turistrelaterade projekt finansierats. Detta insatsområde kallas nu "lokalt ledd utveckling" och fortsätter inom ramen för 2014–2020 EHFF.

Multifunktionell fiskrestaurang, butik och verkstad (Nordjylland - Danmark)

Hune, en liten stad med 3 000 invånare som ligger 40 km från en av de främsta danska turistmålen (staden Ålborg), har vackra stränder men saknade restauranger och butiker med fokus på fiskprodukter av hög kvalitet. Mogens Klausen, en ambulerande fiskhandlare beslutade att inrätta sin egen restaurang, kombinerat med en fiskaffär och ett rökeri (som kompenserar den låga aktiviteten i restaurangen under hösten/vintern). Han kontaktade Nordjyllands FLAG som gav honom tekniskt och finansiellt stöd. Hans komplex har skapat sex åretruntheltidstjänster för lokalbefolkningen och personalen ökar till 20 heltidsekvivalenter under sommarsäsongen.

EU-bidrag: 22 500 – Andelen EU-medel: 3,3 %

Källa: Farnet

Turismutbildning för yrkesfiskare (Lappland - Finland)

De återstående yrkesfiskarna i Sodankylä var angelägna om att komplettera sin inkomst genom att diversifiera till turism. De saknade emellertid kompetens och licenser för att

göra detta till en verklighet. Efter diskussioner med sin lokala FLAG, levererade en grupp specialister ett skräddarsytt utbildningspaket med kurser och prov i säkerhetsfrågor, studiebesök till turistföretag (att knyta kontakter med och lära av researrangörer), en tio dagar lång utbildning som fokuserar på produktutveckling, prissättning och kundservice, kompletterat med sju dagars personliga studier och vägledning. Fiskarna har sinsemellan utvecklat totalt sju säljbara produkter och närmaste stora turistort (www.luosto.fi) marknadsför nu sina vinterfisketurer med nät och sommarfisketurer på floden.

EU-bidrag: 30 186 euro - Andelen EU-medel: 39 %

Källa: Farnet

Fiskeby Anno 1906 (Bremen - Tyskland)

Syftet med detta projekt var att öka intresset för det slitna och industriliknande hamnområdet i Bremerhaven. En lokal fiskgrossist baserad i hamnen och den lokala FLAG samarbetade för att upprätta en liten, lantlig fiskeby vid hamninloppet, bestående av elva halmtäckta hyddor med inspiration från traditionella fiskebodar från år 1906. Restauranger, shoppingmöjligheter (kläder och fisk) och sightseeing arrangerades som en "maritim attraktionsvärld" kring temat fisk. Den äldsta existerande, "fiskhall IV" (etablerad 1906), renoverades också. Omkring 15 handelsföretag och gastronomer erbjuder nu sina produkter och tjänster i dessa hallar.

EU-bidrag: 158 000 euro - Andelen EU-medel: 40 %

Källa: Farnet

Upptäckt av skaldjursodling i Pays d'Auray (Bretagne - Frankrike)

Pays d'Auray har starka traditioner inom fiske och skaldjursodling. Dessa sektorer är dock under press på grund av en betydande bostadsefterfrågan (fritidsbostäder). Ett offentligt-privat partnerskap har därför inrättats för att utveckla särskilda möjligheter för turister att upptäcka fiske och skaldjursodling (stöd för skapandet av ett "ostronhus", samt besök på skaldjursodlingar, bearbetningsföretag och fiskauktionen på Quiberon. Dessutom skapas upptäcktsvägar, länkar mellan producenter, restaurangägare och konsumenter osv.).

EU-bidrag: 500 000 euro - Andelen EU-medel: 42 %

Källa: Farnet

För andra exempel, se:

- FARNET (European Fisheries Areas Network) samlar fiskeområden som stöds av prioriterat område 4 i Europeiska fiskerifonden (2007-2013). Projekt per land eller per tema.

VIII. LIFE

1. Vad är Life?

Life är det finansiella instrument som stöder miljö- och naturvårdsprojekt inom EU. De prioriterade områdena för dess delprogram för miljö är:

- Miljö och resurseffektivitet[34]
- Natur och biologisk mångfald[35]
- Miljöstyrning och miljöinformation[36]

De prioriterade områdena för dess delprogram för klimatåtgärder är:

- Begränsning av klimatförändring (för att bidra till minskade utsläpp av växthusgaser)
- Anpassning till klimatförändring (bidrar till att förbättra motståndskraften mot klimatförändringar)
- Klimatstyrning och klimatinformation

För mer information, se Life-programmets webbplats och 2014-2017 Life fleråriga arbetsprogram.

2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering

De mest relevanta åtgärderna är förmodligen de som planeras inom ramen för så kallade traditionella projekt[37],

---

[34] Den icke-uttömmande förteckningen över tematiska prioriteringar för detta prioriterade område omfattar: vatten, inklusive den marina miljön (hantering av översvämningsrisker, undvikande av missbruk av vattenresurser osv.), avfall (integrerad strategi för genomförandet av avfallsplaner - se exempel nedan om hållbar kryssning), resurseffektivitet, inklusive jord och skog (förbättrad markanvändning, förebyggande av skogsbränder osv.), miljö och hälsa, inklusive bullernivåer (se exempel nedan om turismtillgängligheten i små attraktiva städer), luftkvalitet och utsläpp, inklusive stadsmiljön (se exempel nedan om turismtillgängligheten i små attraktiva städer). EU-förordning 1293/2013 om inrättande av Life.

[35] Den icke-uttömmande förteckningen över tematiska prioriteringar för detta prioriterade område omfattar särskilt verksamhet som syftar till att förbättra bevarandestatusen för livsmiljöer och arter av unionsintresse (Natura 2000), liksom aktiviteter som skapar grön infrastruktur för att upprätthålla och förbättra ekosystem.

[36] Den icke-uttömmande förteckningen över tematiska prioriteringar för detta prioriterade område avser särskilt informations-, kommunikations- och informationskampanjer i linje med EU:s miljöhandlingsprogram och aktiviteter samt åtgärder för att främja efterlevnaden av EU:s miljölagstiftning (se exempel nedan på informationskampanjen för att minska tobaksrelaterat avfall på stränder).

[37] De andra typerna av projekt är

a) Integrerade projekt för genomförande över ett stort geografiskt område av miljö- eller klimatplaner eller strategier som krävs enligt EU:s lagstiftning på områdena natur, vatten, avfall och luft.

b) Tekniska biståndsprojekt för dem som genomför integrerade projekt.

som kan ske i olika former:

- Pilotprojekt för att bedöma effektiviteten av metoder/tillvägagångssätt som är nya eller har använts i ett annat (geografiskt, ekologiskt, socioekonomiskt) sammanhang. De jämför sina resultat med de som produceras av bästa praxis, för att avgöra om metoden ska testas i större skala (dvs. i ett demonstrationsprojekt) och informera berörda parter.

- Demonstrationsprojekt för att testa och bedöma effektiviteten av nya metoder/tillvägagångssätt som är nya eller har använts i ett annat sammanhang. De informerar andra intressenter om resultat och, i förekommande fall, uppmuntrar dem att tillämpa dessa metoder/ tillvägagångssätt[38].

- Bästa praxis-projekt för att på ett lämpligt och kostnadseffektivt sätt tillämpa de senaste teknikerna, metoderna och tillvägagångssätten med beaktande av projektets specifika sammanhang.

- Informations-, upplysnings- och spridningsprojekt med koppling till ett av de prioriterade områdena.

Om Life inte finansierar stora infrastrukturprojekt kan det stödja investeringar i "Grön infrastruktur" genom bidrag och lån eller bankgarantier - se nedan, NCFF (Finansieringsinstrumentet för naturkapital) och PF4EE (Privat finansiering för energieffektivitet). Grön infrastruktur (GI) avser ett nätverk av högkvalitativa naturliga och delvis naturliga områden[39], som är utformade och förvaltas för att leverera ett brett utbud av ekosystemtjänster från skyddet av den biologiska mångfalden till kvaliteten på vattnet. Dessa tjänster omfattar även fritids- och turismaktiviteter.

Grön infrastruktur består av olika saker, från häckar, fisktrappor eller motorvägsbroar för björnar till åtgärder för hela ekosystem som fritt strömmande floder. Eftersom vissa ekosystem sträcker sig över nationsgränser[40], kan det finnas GI-projekt på EU-nivå.

3. Vem kan ansöka inom turistsektorn?

STÖD FÖR TRADITIONELLA PROJEKT

- alla juridiska personer (SMF, icke-statliga organisationer, myndigheter osv.)[41]

---

c) Förberedande projekt som stöder särskilda behov för genomförande och utveckling av EU:s politik och miljölagstiftning eller klimat (se exempel nedan om att minska tobaksrelaterat avfall på stränder, som är målet för EU:s strategiska ramdirektivet Marine - 2008/56/EG).

d) Kapacitetsbyggprojekt för ett mer effektivt deltagande av medlemsstaterna i Life.

38 Sådana projekt kan till exempel visa mervärdet av a) att samordna integrerad kustförvaltning och fysisk planering till havs i nya marina sammanhang, b) stödja det konkreta genomförandet av havsområdesstrategier, eller c) förbinda integrerad kustförvaltning och fysisk planering med utnämning och förvaltning av marina skyddsområden eller Natura 2000-områden.

39 Natura 2000-nätverket, som består av 26 000 platser avsedda för skydd av livsmiljöer och arter, är ett centralt inslag i EU:s bredare gröna infrastruktur.

40 Jfr stora avrinningsområden (t.ex. Rhen och Donau) eller bergskedjor (t.ex. Alperna, Pyrenéerna och Karpaterna). Utvecklingen av gränsöverskridande/transnationella GI kan också uppnås genom de makroregionala strategier som stöds av Europeiska regionala utvecklingsfonden och genom programmen för europeiskt territoriellt samarbete (se Eruf-dokumentet).

41 Ansökningar kan lämnas in individuellt eller i samarbete med andra enheter.

LÅN OCH/ELLER BANKGARANTIER - NCFF

- alla juridiska personer

LÅN OCH/ELLER BANKGARANTIER - PF4EE

- Små och medelstora större företag (främst)

4. Typ av finansiering och finansieringsnivå

BIDRAG TILL TRADITIONELLA PROJEKT. 500 000 till 1,5 miljoner euro, med en högsta samfinansieringsgrad på 60 %, med undantag för projekt som är inriktade på prioriterade livsmiljöer och arter (75 %).

LÅN OCH/ELLER BANKGARANTIER – NCFF Natural Capital Financing Facility (NCFF) stödjer utvalda finansiella intermediärer som tillhandahåller lån/bankgarantier för grön infrastruktur (se ovan) och andra typer av initiala investeringar planeras i intäktsgenererande eller kostnadsbesparande pilotprojekt. Det kan handla om betalning för ekosystemtjänster (t.ex. program för att skydda och förbättra skogsbruk, biologisk mångfald, att minska vatten- eller markföroreningar) liksom pro-biologisk mångfald och anpassningsföretag (t.ex. hållbart skogsbruk, jordbruk, vattenbruk och ekoturism). Under pilotfasen 2014–2017, måste riktade projekt ligga i EU-28 och helst ha en storlek på 5–15 miljoner euro.

LÅN OCH/ELLER BANKGARANTIER – PF4EE. För små investeringar i energieffektivitet som kan använda energibesparingar för att återbetala up-front upplåning. Detta instrument hjälper finansiella intermediärer för att öka sin utlåningsverksamhet och att erbjuda bättre villkor för investeringar mellan 40 000 och 1 125 000 euro (lån med en löptid från 4 till 20 år).

5. Hur man ansöker och när

När det gäller bidrag finns information på Life-programmets finansieringssida. Med undantag för traditionella projekt måste de sökande använda formuläret i Life applikationspaket (tillgänglig på samma sida) och lämna in det till genomförandeorganet för små och medelstora företag (EASME). Förslag till traditionella projekt måste skapas och lämnas in via eProposal-verktyget. Vid utarbetandet av förslaget kan de sökande konsultera den relevanta nationella kontaktpunkten för Life i medlemsstaterna.

Ansökan om lån eller bankgarantier lämnas till finansiella intermediärer (t.ex. banker) som stöds av "Natural Capital Financing Facility" (NCFF) eller "instrumentet för privat finansiering för energieffektivitet instrument" (PF4EE).

6. Exempel på utvalda projekt

Turism för bevarande i Burren och Cliffs of Moher Geopark (Irland)

Burrenområdet har ett rikt och varierat utbud av flora och fauna, arkeologiska monument och traditionella odlingsmetoder. Koncentrationen av turister – 90 % under sommarmånaderna – har dock allvarliga konsekvenser för miljön (resursanvändning). Dessutom, medan Cliffs of Moher (en av de högsta havsklipporna i Europa) drar upp till en miljon besökare per år, lockar en annan önskvärd turismplats bara 20 km bort – Black Head Loop Walk – färre än 3 000 besökare årligen.

Projektet "Turism Burren for Conservation" (även kallat Geopark Life-projekt) syftar till att förena turismen med bevarandet av den biologiska mångfalden och kulturarvet. Att

minska effekterna av turismen på Burren är verkligen ett sätt att öka sin bärkraft. Pilotåtgärder inkluderar resurshanteringsprogram för cirka 100 företag (användning av solrör som transporterar solljus till mörka delar av en byggnad, installation av smarta mätare

osv.) och förbättring av fyra monument och tre naturområden (långsiktiga skyddsåtgärder på en plats medan turistverksamheten kan ske runt den). Lärdomarna från pilotåtgärderna kommer att delas, särskilt genom ”verktygslådor”, som erbjuder metoder för en "turism för bevarande" som är värdefulla för lokala samhällen i Europa.

EU-bidrag: 1 108 872 euro (2012 -2017) - Andelen EU-medel: 50 %

Källa: Projektdatabasen Life; Geopark-Life

Utveckling av hållbar turism i Slitere nationalpark (Lettland)

POLPROP-Natura är bland de bästa projekten i Life-miljö 2012 och syftar till att utveckla en hållbar modell för Natura 2000 turismförvaltning, med hjälp av Slitere National Park som sin demonstrationsplats. Det finns en växande efterfrågan på ekoturism men många turister är omedvetna om syftena med Natura 2000 och beter sig inte alltid på ett lämpligt sätt vid sina besök.

Projektet leddes av den lettiska utvecklingsbyrån Lauku Ceļotājs, och skapade fem nya hållbara turistprodukter för området (parkguide, växtsökare med vanliga och attraktiva arter i stället för att utsätta sällsynta och känsliga arter, attraktioner i och vägar till mindre känsliga områden av parken, billig och enkel märkningsmetod av ruttväg osv.).

Man har också utvecklat en övervakningsmetod som ger viktiga data för nya turistinitiativ och genomfört en informationskampanj på Natura 2000, tillsammans med distribution av en vägledning om hållbara naturbaserade turismprodukter i de 14 nationalparkerna i de baltiska länderna.

Som ett resultat ökade antalet besökare, längden på vistelsen och hur mycket pengar de i genomsnitt spenderade på parkens territorium. Antalet företag som erbjuder tjänster/produkter till besökare har ökat från 23 till 48. Logileverantörer, (natur-) guider, catering (kaféer, gårdar erbjuder provsmakning av produkter och måltider på begäran), producenter av traditionell rökt fisk, maskinuthyrningsföretag och hantverkare har alla dragit nytta av projektet.

EU-bidrag: 244 900 euro (2009–2012) - Andelen EU-medel: 49 %

Källa: Projektdatabasen Life; Webbplatsen Polprop-Natura

Hållbara kryssningar

Enligt 2008 års EU-avfallsdirektiv bör förebyggande av avfall ges högsta prioritet i avfallshanteringen. Med tanke på graden av lyx som erbjuds till passagerarna, producerar kryssningsfartyg en hel del avfall (med mindre än 1 % av handelsflottan, uppskattas det att de är ansvariga för 25 % av avfallet).

Projektet, som leds av ett av de största kryssningsföretagen (Costa Cruises), syftar därför till att i synnerhet demonstrera potentialen för förebyggande av avfall, återvinning och återanvändning på ett kryssningsfartyg. Man har bedömt miljökonsekvenserna av tre avfallsflöden (förpackningar, biologiskt nedbrytbart avfall och papper) och den tekniska/ekonomiska livskraften hos storskaliga lösningar för avfallshantering. Man har också föreslagit en standardiserad metod för avfallshantering ombord. Sist men inte minst har riktlinjer tillhandahållits för ett avancerad certifieringssystem och en bedömning av möjligheten att omvandla minskade CO2-utsläpp till överlåtbara kolkrediter.

EU-bidrag: 1 314 623 euro (2011–2014) - Andelen EU-medel: 50 %

Källa: Projektdatabasen Life; Hållbara kryssningar

Kampanj för att minska tobaksrelaterat avfall på stränder (Grekland)

Marint skräp är ett av 2000-talets allvarligaste miljöproblemen i 20-talet. Det har en negativ inverkan på människors hälsa och ekonomi, som påverkar turism, industri och fiskerinäringen.

Projektet samordnads av en icke-statlig organisation (Mediterranean SOS Network) och syftar till att förbättra strändernas estetiska värde och förbättra hygienen samt minska behovet av dyra renhållningsarbeten. Detta bygger på en integrerad informationskampanj för att förebygga/minska tobaksrelaterat skräp i kustområden i Grekland.

EU-bidrag: 299 709 euro (2013–2015) - Andelen EU-medel: 50 %

Källa: Projektdatabasen Life. Life-ammos

Turismtillgänglighet i små attraktiva städer (Italien)

Luftföroreningar och buller är två av de största problemen för säsongsberoende små/medelstora turistorter. Ett sätt att förbättra livskvaliteten för invånarna och tillgängligheten för turister är att minska den genomsnittliga sträckan för att hitta en parkeringsplats.

Projektet leds av Trafikkontoret i Regione Marche och syftar till att utveckla och genomföra en mobilitetsmodell för biltrafik på grund av turistflödena i tätorter (T.A.SM.A.C.-modellen). Förväntade resultat inkluderar en 3 dB minskning av trafikbuller och en NOx-reduktion motsvarande 0,6 kg/dag per mellaneffektsfordon, särskilt genom att hantera åtminstone 70 % av alla parkeringsplatser med ett onlineinformations/reservationssystem.

EU-bidrag: 666 186 euro (2010–2014) – Andelen EU-medel: 46 %

Källa: Projektdatabasen Life

För andra exempel, se:

- Projektdatabasen Life[42]
- Bibliotek över de bästa Life-projekten (lista över de "bästa av de bästa" och "bästa" projekten vars tillvägagångssätt, vid bred tillämpning, kan ha den mest positiva inverkan på miljön)
- De senaste projekten inom ramen för Life – sport- och fritidsaktiviteter
- De senaste projekten inom ramen för Life – turism – boendeprojekt
- Broschyr (2013) om Grön infrastruktur
- Projekt finansierade av Europeiska investeringsbanken

[42] För sökordsbaserad sökning, använd: agroturism, kustområde, kustförvaltning, kulturarv, energibesparing, grön konstruktion, historisk plats, landskapsskydd, naturarv, naturpark, turism, turistanläggningar, turistområde.

IX. HORISONT 2020

1. Vad är Horisont 2020?

Horisont 2020 sammanför tre tidigare program/initiativ[43] och är EU:s ramverksprogram för forskning och innovation (2014–2020). Det består av programdelar (även kallade *pelare*), varav vissa är uppdelade i underavdelningar. De mest intressanta delarna för turism är förmodligen:

- Vetenskaplig spetskompetens
    - Underavsnitt MSCA (Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna) för karriärutveckling och utbildning för forskare – med fokus på innovationsförmåga – i alla vetenskapliga discipliner i världen och sektorsövergripande rörlighet
- Industriellt ledarskap
    - Underprogramdel Leit (Ledarskap inom möjliggörande teknik och industriteknik), bland annat för ökad konkurrenskraft för den europeiska kulturella och kreativa sektorn genom att stimulera IKT-innovation i små och medelstora teknologiföretag
- Samhällsutmaningar[44]
    - Underavsnitt Europa i en föränderlig värld - Inkluderande, innovativa och reflekterande samhällen, nedan Reflekterande, för att effektivt ta itu med i synnerhet frågorna som rör minnen, identiteter, tolerans och kulturarv.
- SMF-instrument för att småföretag med hög potential ska utveckla banbrytande innovativa produkter, tjänster eller processer som kan möta den globala konkurrensen på marknaden

Mer information om struktur och förfaranden finns på Europeiska kommissionens webbplats för Horizon 2020.

2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering

MSCA

Marie Skłodowska-Curie Actions stöder i synnerhet a) individuella stipendier[45] som gör det möjligt för forskare att arbeta med projekt inom eller utanför Europa, b) innovativa utbildningsnätverk[46]

---

43 Det sjunde ramprogrammet för forskning (FP7), innovationsaspekter för ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation, EU:s bidrag till Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT).

44 I det här programavsnittet behandlas sju "utmaningar". Utmaning nr 6, "Europa i en föränderlig värld", erbjuder troligen de största möjligheterna för turistsektorn (se huvudtexten), men det är också värt att överväga utmaning nr 7, Klimatåtgärder, miljö, resurseffektivitet och råvaror. En koppling kan till exempel göras mellan (kultur-/natur)arv och aktiviteter såsom "Bekämpning av och anpassning till klimatförändringar" eller "Miljöskydd samt hållbar förvaltning av naturresurser, vatten, biologisk mångfald och ekosystem". En av ansökningsomgångarna avser åtgärder som ska minska effekterna av klimatförändringar och naturkatastrofer på kulturarvsplatser, strukturer och artefakter (DRS-11-2015).

45 Det finns två typer av individuella stipendier (IS): europeiska stipendier för forskare som antingen kommer till Europa eller flyttar inom Europa och internationella stipendier för utstationering utanför Europa av forskare baserade i EU eller associerade länder.

erbjuder gemensam forskarutbildning och/eller doktorandprogram som genomförs av universitet, forskningsinstitut och icke-akademiska organisationer och c) "Personalutbyte inom forskning och innovation" möjliggör personalutbyte bl.a. mellan akademiska och icke-akademiska sektorer. Se MSCA Fickguide.

Leit

Detta delprogram stöder innovationsåtgärder[47] och samordnings- och stödåtgärder[48] av intresse för turismsektorn. Innovationsåtgärder ska bland annat utveckla innovativa IKT-produkter, verktyg, program och tjänster för kulturella och kreativa sektorn[49] (t.ex. 3D, augmented reality, avancerade användargränssnitt, Visual Computing)[50]. Förslagen bör tydligt visa hög kommersiell och innovationspotential. Samordnings- och stödåtgärder fokuserar på andra åtgärder än forskning som t.ex. att sprida resultat och främja användningen av IKT-driven innovation tack vare ett hållbart nätverk av multiplikatorer. De kan också bidra till att ansluta små och medelstora från kreativa sektorer med lämpliga finansieringskällor (t.ex. lån, riskkapital, företagsänglar, investeringar, tränger finansiering) och med internationella affärsnätverk.

Reflekterande

Denna del av programmet finansierar särskilt forsknings- och innovationsåtgärder[51], innovationsåtgärder och samordnings- och stödåtgärder för överföring av det europeiska kulturarvet[52], bevarande av det europeiska kulturarvet i kust- och havsområden[53], digitala

---

46 ITN kan ta i.a. i form av europeiska utbildningsnätverk som genomförs av minst tre partner från bl.a. den akademiska världen, vilket gör att forskare får möjlighet att uppleva olika sektorer och utveckla överförbara färdigheter genom att arbeta med gemensamma forskningsprojekt.

47 Innovationsåtgärd: en åtgärd som huvudsakligen syftar till åtgärder vars syfte är att ta fram planer, arrangemang och design för nya, ändrade och förbättrade produkter, processer och tjänster. För detta ändamål kan de omfatta framtagning av prototyper, provning, demonstration, pilotförsök, storskalig produktvalidering och marknadsintroduktion http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/support/reference_terms.html

48 Samordnings- och stödåtgärder: en åtgärd som främst består av kompletterande åtgärder som t.ex. standardisering, spridning, information och kommunikation, nätverksarbete, samordnings- eller stödtjänster, politisk dialog samt övningar och studier för ömsesidigt lärande, inklusive förberedande studier för ny infrastruktur, och som också får innefatta kompletterande åtgärder för nätverksarbete och samordning mellan program i olika länder (Ibidem).

49 Flera ansökningsåtgärder har eller kommer att handla t.ex. om att "stödja tillväxten av IKT-innovativa små eller medelstora företag inom kreativa sektorer" (IKT-18-2014) och "teknik för kreativa sektorer, sociala medier och konvergens" (IKT-19-2015), att "öka samverkan mellan konstnärer, kreativa människor och tekniker" (IKT-36-2016) eller "verktyg för smart digitalt innehåll i kreativa sektorer" (IKT-20-2017).

50 Förutom IKT-relaterade ansökningsomgångar kan kulturarvet i synnerhet dra nytta av andra Leit-delar som rör "nanoteknik, avancerade material och produktion" eller "energieffektivitet". Se till exempel "material-baserade lösningar för att skydda eller bevara det europeiska kulturarvet" (NMP-21) och "energistrategier och lösningar för grundrenovering av historiska byggnader" (EE-03-2014).

51 Forsknings- och innovationsåtgärder: Hela spektrumet av verksamheter inom forskning, teknisk utveckling, demonstration och innovation, inbegripet främjande av samarbete med tredjeländer och internationella organisationer, spridning och optimering av resultat och stimulerande av högkvalitativ utbildning och rörlighet för forskare inom Europeiska unionen. http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/support/reference_terms.html

52 T.ex. ansökningsomgångar som rör "utveckling och överföring av det europeiska kulturarvet och europeisering" (Reflekterande 2-2015), "krigskulturarvet i dagens Europa" (Reflekterande 5-2015) eller "europeiskt kulturarv, tillgång och analys för ett rikare tolkning av det förflutna "(CULT-COOP-09-2017).

53 Kulturarv för europeiska kust- och havsområden (CULT-COOP-07-2017).

kulturtillgångar och virtuella muséer[54], 3D-modeller av kulturarvstillgångar[55] och innovativa modeller för återanvändning av kulturarvstillgångar[56].

INSTRUMENTET FÖR SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG

Instrument stöder bedömningen av den tekniska och kommersiella genomförbarheten[57] av ett innovativt koncept samt utvecklingen av en affärsplan. Om förstudien drar slutsatsen att detta koncept har potential men kräver ytterligare finansiering innan det kan kommersialiseras, kan instrumentet för små och medelstora företag stödja utvecklings- och demonstrationsfaserna[58] [59]. Sist men inte minst kan det underlätta tillgången till riskfinansiering.

3. Vem kan ansöka inom turistsektorn?

MSCA, Leit & Reflekterande

- Alla fysiska eller juridiska personer (varje offentligt organ, företag, forskningsorganisationer, universitet, icke-statliga organisationer osv.) oavsett var de är etablerade, är bosatta eller har sitt säte, men som har den operativa och finansiella kapacitet att genomföra de föreslagna forskningsuppgifterna[60].

- Små och medelstora företag från den kreativa sektorn (i synnerhet men inte uteslutande omfattas av Leit)

- ICT-teknikleverantörer (som i synnerhet men inte uteslutande omfattas av Leit)

INSTRUMENTET FÖR SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG

- Små och medelstora företag

---

54 T.ex. ansökningsomgång som rör "innovation ekosystem av digitala kulturvärden" (Reflekterande 6-2015) som syftar till att föra ut kulturellt innehåll för en ny publik på nya sätt (utveckling av nya miljöer, program, verktyg och tjänster för digitala kulturella resurser) eller "virtuella museer och social plattform på europeiskt digitalt arv, minne, identitet och kulturell interaktion "(CULT-COOP-08-2016).

55 T.ex. "Avancerad 3D-modellering för ge tillgång till och förstå europeiska kulturvärden" (Reflekterande 7-2014) med fokus på att utveckla nya metoder och verktyg för automatiserad 3D-modellering och analys av fysiska kulturella resurser och tillgångar (t.ex. kulturarv, monument, skulpturer, arkeologiska platser) bortom enkel digital rekonstruktion.

56 T.ex. "innovativ finansiering, affärs- och styrmodeller för adaptiv återanvändning av kulturarvet" (SC5-22-2017).

57 Detta kan innefatta riskbedömning, utformning eller marknadsundersökningar och utforskning av intellektuell egendom.

58 T.ex. framtagning av prototyper, miniatyrisering, uppskalning, design, prestandakontroll, prövning, demonstration, utveckling av pilotverksamheter, validering för marknadsintroduktion, även andra aktiviteter som syftar till att göra innovationerna redo för investeringar och marknadsupptagning.

59 PM. Förutom finansiering ger instrumentet för små och medelstora företag kostnadsfri coachning (tillval) i samband med genomförbarhetsbedömning och innovationsutveckling och demonstration (t.ex. kommersialiseringscoachning och kontakter med privata investerare och kunder genom mäklarverksamhet).

60 Klicka här för en förteckning över associerade länder.

4. Typ av finansiering och finansieringsnivå

MSCA. Bidrag i alla skeden av forskarkarriären, från doktorander till erfarna forskare. Individuella stipendier: varaktighet tolv till 24 månader. EU-bidrag beräknas på grundval av en forskarenhetskostnad på 4 650 euro/månad +[61] + 800 euro/månad för forskningskostnader + 650 euro/månad för värdinstitutionens förvaltningskostnader. Innovativa utbildningsnätverk (europeiska utbildningsnätverk): forskning och innovationsutbildning i tre till 36 månader; maximalt EU-bidrag på 3 186 000 euro[62]. Utbyte av forsknings- och innovationspersonal: projekt på upp till fyra år, med bidrag för utstationering av personal från en månad upp till ett år. EU-bidrag på 4 500 euro per månad[63].

Leit och Reflekterande. För forsknings & innovationsåtgärder, bidrag till projekt som vanligtvis varar 36–48 månader, med ett genomsnittligt EU-bidrag på mellan 2 och 5 miljoner euro under denna period. Bidraget kan täcka 100 % av de totala bidragsberättigande kostnaderna. För Innovationsåtgärder, bidrag till projekt som vanligtvis varar 30–36 månader, med ett genomsnittligt EU-bidrag på mellan 2 och 5 miljoner euro under denna period. Bidraget kan täcka 100 % av de totala stödberättigande kostnaderna för icke-vinstdrivande organisationer och högst 70 % för vinstdrivande enheter (t.ex. företag). För samordnings- och stödåtgärder, bidrag till projekt som vanligtvis varar 12–30 månader med ett genomsnittligt EU-bidrag på mellan 500 000 och 2 miljoner euro under denna period. Bidraget täcker 100 % av de totala bidragsberättigande kostnaderna[64].

Instrument för små och medelstora företag. För genomförbarhetsstudier, kan bidrag på 50 000 euro (klumpsumma) med en typisk varaktighet på sex månader, täcka högst 70 % av den totala kostnaden för projektet. För innovationsutveckling och demonstrationsprojekt, bidrag av 500 000 till 2,5 miljoner euro (vägledande intervall), med en typisk varaktighet av ett till två år, som i regel täcker 70 % av den totala kostnaden för projektet). När det gäller riskfinansiering kan detta instrument tillåta finansiella intermediärer att erbjuda små och medelstora företag bättre lån, garantier eller motgarantier samt hybrid- eller mezzaninfinansiering eller finansiering med eget kapital.

5. Hur man ansöker och när

Klicka här för öppna ansökningsomgångar eller sökord. Detaljerad information om ansökningsförfarandet finns på deltagarportalen för forskning och innovation och onlinemanualen H2020. För ytterligare stöd, kontakta Horisont 2020 Helpdesk, din nationella kontaktpunkt (för att identifiera lämpliga ansökningsomgångar) eller Enterprise Europe Network (för små och medelstora företag). Dessutom finns partner för olika typer av samarbete i Enterprise Europe Network (EEN) databas.

---

61 Från och med 2014 en månatlig ersättning som varierar mellan länderna, plus ett färdbidrag på 500 euro/månad och, i förekommande fall, ett familjebidrag på 500 euro/månad.

62 Max 540 forskare/månad. EU-bidrag = enhetskostnad för forskare på 2 900 euro/månad (taxa för början av karriären) + institutionell enhetskostnad på 3 000 euro/månad (kostnader för forskning och utbildning på 1 800 euro + förvaltningskostnader och omkostnader på 1 200 euro.

63 Enhetskostnad för forskare på 2 000 euro/månad (taxa för början av karriären) + institutionell enhetskostnad på 2 500 euro/månad (kostnader för forskning och utbildning på 1 800 euro + förvaltningskostnader och omkostnader på 700 euro.

64 Storleken på det genomsnittliga bidraget kan variera mellan olika ansökningsomgångar. I fallet med stöd för tillväxten för IKT-innovativa småföretag i kreativa sektorer (IKT 18), ansåg kommissionen att förslag som begär ett EU-bidrag mellan 0,5 miljoner euro och 1 miljon euro under en period på mellan 6 och 18 månader skulle vara lämpligt, utan att detta utgör ett hinder för förslag med andra belopp eller annan löptid.

6. Exempel på utvalda projekt

UnderSafe - Hålla underjordiska turistmål säkra

Grottor, katakomber och tunnlar blir allt populärare, med en uppskattning av mer än 1 800 underjordiska turistattraktioner i Europa (främst i Tyskland, Österrike, Italien, Spanien och Frankrike). Omkring 27 miljoner människor besöker dessa attraktioner varje år i Europa. Det är därför nödvändigt att se till att de är säkra och miljövänliga.

Tack vare UnderSafe projektet har ett polsklett konsortium (med tekniska små och medelstora företag, ett företag som driver en saltgruva som turistattraktion samt en högskola) har utvecklat ett trådlöst intelligent system för dygnetruntbevakning och tidig varning om potentiella risker för turister, guider och yrkesverksamma under jord.

Tack vare ett särskilt halsband eller armband, har användare tillgång till ett centralt övervakningssystem via alla populära mobila enheter. Varningar utfärdas när människor kommer in i områden dit de inte har tillträde eller instabila zoner, när en besökare förblir orörlig under en längre tid, eller när någon hamnar efter i en grupp. Systemet ger också miljökontroll av den underjordiska anläggningen i form av fysiska parametrar (t.ex. luftfuktighet, temperatur) och gasmätning (t.ex. koldioxid, syre, kolmonoxid). Tack vare detta kan det till exempel beräkna det maximala antalet besökare ett ställe kan rymma utan att förstöra flora och fauna eller gamla målningar. Systemet kommer också att innehålla strukturella sensorer för att upptäcka stenras och jordskredsrörelser.

EU-bidrag: 1 045 400 euro (2011–2013) - Andelen EU-medel: 75 %

Källa: http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/; http://cordis.europa.eu/

OntoWiki för företag kunskapshantering, e-lärande och e-turism

Specialiserade aktiviteter skapar fackterminologi och specialiserade begrepp. Detta gör det svårt att kommunicera och dela kunskap inom t.ex. ett företag eller en sektor. Ontologier, ordlistor, synonymordböcker osv. utvecklas för att underlätta kommunikationen mellan människor och datorer, bland människor samt mellan datorer.

OntoWiki, en fri programvara med öppen källkod, är en ontologiredaktör och ett system för kunskapsinhämtning. Systemet har utvecklats vid universitetet i Leipzig och har en stor och aktiv användarbas. Detta projekt möjliggjorde uppgradering av OntoWiki och anpassning till behoven hos små och medelstora företag som bedriver e-turism. Det bidrog till att förbereda för kommersiellt utnyttjande av denna semantiska samarbetsprogramvara.

EU-bidrag: 943 800 euro (2008–2011) - Andelen EU-medel: 64 %

Källa: http://cordis.europa.eu/

Chess - personliga interaktiva berättelser i muséer och kulturmiljöer

Kulturarvsinstitutioner måste göra sina samlingar mer engagerande, särskilt för unga "digitala infödingar", samtidigt som nyligen utvecklade digitala bibliotek utnyttjas. Samtidigt tillåter nya mobila enheter (som smarta telefoner och surfplattor) den omfattande spridningen av program som används i muséer och på kulturella platser en förbättring av besökarens upplevelse.

Chess (kulturarvsupplevelser genom sociopersonliga interaktioner och berättande) använde därför olika tekniker för att leverera personliga interaktiva berättelser. Ofta med ett gränssnitt för förhöjd verklighet, anpassas dessa kulturella "äventyr" kontinuerligt till besökarnas enskilda profiler och preferenser. De testades på olika platser, bl.a. två världsberömda muséer, det nya Akropolismuseet, och Cité de l'Espace i Frankrike.

För att uppnå detta behövde Chess bedriva tvärvetenskaplig forskning inom personalisering och adaptivitet, digitalt berättande, interaktionsmetoder och narrativt

inriktad mobilteknik och teknik med blandad verklighet med en god teoretisk grund i museologiska och kognitiva vetenskaper och inlärningsvetenskaper.

EU-bidrag: 2 859 712 euro (2011–2014) - Andelen EU-medel: 67 %

Källa: http://www.chessexperience.eu/; http://cordis.europa.eu/

CrossCult: återanvändning av digitala kulturarv

CrossCult syftar till att stimulera utvecklingen av nya företag som utnyttjar det mångfacetterade europeiska digitala kulturarvet. Detta kan göras genom att använda digitala kulturella tillgångar för omtolkning av europeiska berättelser. Projektet kommer att skapa unika gränsöverskridande perspektiv genom att koppla samman befintliga digitala historiska resurser och genom att skapa nya genom medverkan av allmänheten (synpunkter från allmänheten om vilka artefakter som ska digitaliseras).

CrossCult kommer att genomföras genom fyra pilotprojekt med sammanlagt åtta platser i Europa. Elva partner och 14 associerade partner från sju europeiska länder kommer att delta, inklusive datavetare, forskare inom samhällsvetenskap och humaniora, historiker och privata företag.

EU-bidrag: 3 503 358 euro (2016–2019) – Andelen EU-medel: 95 %

Källa: http://cordis.europa.eu/; http://www.crosscult.eu/

RICHES - Förnyelse, innovation och förändring av kulturarvet

Ständigt närvarande digital teknik tvingar oss att ställa viktiga frågor: Hur kan kulturarvsinstitutioner förnya sig och hålla sig uppdaterade? Hur ska en allt mer mångkulturellt samhälle använda vårt kulturarv? Hur kan EU-medborgare, ensam eller som en del av en gemenskap, spela en viktig medskapande roll? Vilka är begränsningarna av ny teknik när det gäller att företräda och främja kulturarvet? Hur kan kulturarvet föras närmare sin publik av innovatörer, skickliga beslutsfattare, curatorer, konstnärer, ekonomiska aktörer? Hur kan kulturarvet vara en kraft i den nya EU-ekonomin?

Detta forskningsprojekt kommer bland annat att omfatta frågor som rör copyright och immaterialrätt, varufiering av kulturarvet och konstnärliga representationen av kulturarvet. Evidensbaserade rapporter, rekommendationer och riktlinjer tas fram för att användas av beslutsfattare, nationella myndigheter och yrkesverksamma.

EU-bidrag: 327 900 euro (2013–2017) – Andelen EU-medel: 100 %

Källa: http://cordis.europa.eu/; http://www.riches-project.eu/

Kultur- och naturarv i Arktis- och Subantarktisregioner

Dessa extrema regioner med liknande egenskaper när det gäller deras natur- och kulturarv kommer att genomgå liknande förändringar på grund av den globala uppvärmningen och globaliseringen. Deras känsliga ekosystem kan dock snabbt skadas av massturism eller okontrollerad utvecklingsstrategi.

Detta projekt består därför av en jämförande studie (Svenska Lappland, Sibirien och Patagonien) om hur man skyddar och främja kulturer, territorier och arv. Det kommer också att ge tvärkulturell utbildning för lokala tjänstemän och forskarkursplaner kopplade till turism, geografi, naturarv, politik och social ekonomi som syftar till att förbättra kunskapen och sprida god praxis om hur man uppvärderar detta arv på ett hållbart sätt.

EU-bidrag: 327 900 euro (2013–2017) – Andelen EU-medel: 100 %

Källa: http://cordis.europa.eu/

Stimulera tillväxten i Europa genom turismarkitektur

Polytechnic University of Catalonia samordnar en forskning om förändringsförmåga och genomförandeinstrument inom utformningen av turismarkitektur mot mer innovativa, integrerade och hållbara modeller.

Dess främsta syfte är att utveckla en mer konkurrenskraftig och hållbar arkitekturmodell baserad på kund- och personalerfarenhet. För detta ändamål studerar projektet a) den mest använda arkitekturen för hotell och resorts längst den europeiska kusten, b) tekniker och materialdesign för gröna fasader och tekniska tjänster för förbättrad bekvämlighet, c) hur man kan integrera miljöfrågor och små och medelstora företag i förändringsprocesser, samt d) indikatorer och system som minskar ekologiska fotavtryck och miljöpåverkan.

EU-bidrag: 254 925 euro (2014–2017) – Andelen EU-medel: 100 %

Källa: http://cordis.europa.eu/

Demonstrationsprojekt för att minska färskvattenförbrukningen i turistanläggningar

demEAUmed- projektet testar och främjar innovativ teknik för en optimal och säker sluten vattencykel i Medelhavets turistanläggningar. Partner från sju medlemsstater har valt en semesterort i Katalonien som demonstrationsanläggning. Minskningen av färskvattenkonsumtion i turistanläggningar (hotell, rekreationsområden, etc.) eftersträvas genom användning av alternativa vattenkällor, såsom behandlat grundvatten, behandlat regnvatten eller återanvändning av behandlade gråvatten och/eller avloppsvatten. En spridningsplan kommer sedan att genomföras för att överföra resultaten. Marknadsmöjligheterna för den europeiska industrin och medelstora företag kommer också att undersökas.

EU-bidrag: 4 016 470 euro (2014–2017) – Andelen EU-medel: 69 %

Källa: http://cordis.europa.eu/

ALHTOUR: Levande laboratorium för hälsoturism

ALHTOUR-projektet syftar till att stärka vetenskaplig kompetens och innovationskapacitet i teknik för självständigt boende applicerat på hälsoturism som identifieras som en viktig drivkraft för regional utveckling. Det kommer att bidra till att utnyttja möjligheter som "silverekonomin" och krav för ett aktivt och hälsosamt åldrande.

Partner från fyra europeiska regioner kommer att inrätta ett levande laboratorium för hälsoturism kring universitetet i Lissabon. (Ett levande labb är ett användarcentrerat ekosystem för öppen innovation, ofta verksamt i ett territoriellt sammanhang [t.ex stad, agglomerering, region], integrering av samtidiga forsknings- och innovationsprocesser inom ett offentligt-privat-personligt partnerskap. Wikipedia). Partnerna kommer att delta i kunskapsöverföring genom att utnyttja akademiska spetskompetensen hos universiteten i dessa fyra regioner samt komplementaritet och synergieffekter mellan deras strategier för smart specialisering.

EU-bidrag: 1 175 205 euro (2016–2018) – Andelen EU-medel: 100 %

Källa: http://cordis.europa.eu/

För andra exempel, se:

- Cordis avancerad sökning - projekt, inklusive
    - 3D-Coform Nya verktyg för digitalisering av kulturarvsföremål kommer att resultera i rikare och mer realistiska representationer, bättre dokumentation och högre kostnadseffektivitet vid digitalisering)

- Samordnade innovativa tillvägagångssätt, strategier, lösningar och tjänster som förbättrar rörlighet och europeisk turism
- Mot hållbara modeller för utveckling av turismen i Medelhavsregionen : En fallstudie av Malta och Sardinien
- Europeiskt forskarnätverk om hållbar turism

X. COSME

1. Vad är Cosme?

Cosme är EU:s program för konkurrenskraft för små och medelstora företag (SMF). Det stöder SMF på fyra områden:

- Underlätta tillgången till finansiering för små och medelstora genom Lånegaranti[65] och Egetkapitalinstrument för tillväxt[66]
- Förbättrad tillgång till marknader (särskilt genom de tjänster som tillhandahålls av Enterprise Europe Network)
- Förbättra ramvillkoren för konkurrenskraft och hållbarhet för företagen i unionen, särskilt tack vare Turismhandlingsplanen
- Främja entreprenörskap och företagande, särskilt genom utbytesprogrammet Erasmus för unga företagare

För mer information, se webbplatsen för Cosme.

2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering

TILLGÅNG TILL FINANSIERING

Alla typer av lämpliga transaktioner eller investeringar för utvecklingen av laglig verksamhet inom små och medelstora företag[67].

HANDLINGSPLAN FÖR TURISM

Några av turismhandlingsplanens mål [68] ska förverkligas genom ansökningsomgångar och anbudsförfaranden som är öppna för turismsektorn. Dessa kan bland annat gälla följande:

- Utveckling och/eller främjande av hållbara gränsöverskridande tematiska turistprodukter (till exempel europeiska leder som rör specifika aspekter av vårt kulturella och industriella arv, cykelleder, ekoturism, sjöfart och undervattenområden).

---

65 Lånegaranti ger garantier och motgarantier för finansiella intermediärer (t.ex. banker, leasingföretag). Den innehåller också värdepapperisering av skuldfinansieringsportföljer för små och medelstora företag. Genom att dela risken hjälper Cosme-garantierna finansiella intermediärer att ge fler lån till ett stort antal små och medelstora företag.

66 Egetkapitalinstrumentet för tillväxt investerar i fonder som tillhandahåller riskkapital och mezzaninfinansiering till små och medelstora företag i expansions- och tillväxtstadiet, särskilt de som har verksamhet över gränserna. Förvaltarna av dessa fonder arbetar på kommersiell basis, för att säkerställa att investeringar är inriktade på små och medelstora företag med störst tillväxtpotential.

67 Dvs. inte fokusera på verksamheter som är oförenliga med EU:s etiska och sociala principer (se Europeiska investeringsfondens lista över begränsade sektorer, som omfattar kasinon och liknande, destillerade alkoholdrycker osv.).

68 Diversifiera turistutbudet, förbättra turismkvalitet, hållbarhet, tillgänglighet, kompetens, information och innovation samt förbättra den socioekonomiska kunskapen om sektorn.

- Utveckling och/eller främjande av nischprodukter som utnyttjar synergier mellan turism och kreativa sektorer på europeisk nivå (t.ex. en europeiska väg kring produkter i det högre marknadssegmentet)

- Transnationella offentliga och privata partnerskap utveckla turistprodukter riktade mot särskilda åldersgrupper (t.ex. äldre och ungdomar) för att öka turismflödena mellan de europeiska länderna under låg- och mellansäsong.

- Kapacitetsuppbyggnad system för tillgänglig turism (det vill säga för alla, oberoende av fysiska begränsningar, funktionsnedsättning eller ålder) så att t.ex. destinationschefer och entreprenörer kan lära av erfarna och framgångsrika tillgängliga operatörer, skapa synergier med andra aktörer i leveranskedjan och utforska nya möjligheter på marknaden och sätt att göra affärer.

ERASMUS FÖR UNGA FÖRETAGARE

Detta utbytessystem gör det möjligt för unga entreprenörer att tillbringa en period på en till sex månader med en erfaren entreprenör [69] som har sitt säte i ett annat europeiskt land och är redo att agera som mentor. Unga företagare och deras värdar får upptäcka nya europeiska marknader och affärspartner, olika sätt att göra affärer, och eventuellt besluta att fortsätta sitt samarbete på lång sikt (t.ex. genom samriskföretag, underleverantörsverksamhet eller entreprenad). För unga företagare bidrar denna åtgärd också en bra start på deras verksamhet eller stärker deras nya företag. Värdentreprenörerna själva drar nytta av nytänkandet hos en motiverad ny entreprenör som kan ha specialkunskaper eller kunskaper som kompletterar deras egna.

3. Vem kan ansöka inom turistsektorn?

TILLGÅNG TILL FINANSIERING

- Små och medelstora företag

HANDLINGSPLAN FÖR TURISM

- Alla juridiska personer (SMF, icke-statliga organisationer, myndigheter osv.)

ERASMUS FÖR UNGA FÖRETAGARE

- Företagare

4. Typ av finansiering och finansieringsnivå

TILLGÅNG TILL FINANSIERING. Åtgärder (lån, garantier osv.) stöds av lånegaranti: löptid på minst tolv månader och högst tio år. Belopp om högst 150 000 euro för SMF av alla slag, och högre på särskilda villkor.

HANDLINGSPLAN FÖR TURISM. Bidrag till projekt med en normal varaktighet på 18 månader, med ett genomsnittligt EU-bidrag på 250 000 euro. Kontrakt för studier och analyser av varierande längd och storlek.

---

[69] Värdentreprenörer äger och driver ett SMF eller har arbetat direkt med entreprenörskap på styrelsenivå i ett småföretag i mer än tre år.

ERASMUS FÖR UNGA FÖRETAGARE. Bidrag som täcker en del av resa och uppehälle under besöket. Beroende på vistelselandet varierar det månatliga ekonomiska stödet från 560 till 1 100 euro (se tabell över månatligt ekonomiskt stöd efter vistelseland).

5. Hur man ansöker och när

För bidrag finns information om ansökningsomgångar och ansökningsförfaranden på webbplatsen för genomförandeorganet för små och medelstora företag (EASME) som hanterar Cosme och för deltagandeportalen för forskning och innovation[70].

För lån, kreditgarantier, eget kapital eller riskkapital, använd sökmotorn åtkomst till EU-finansiering för att hitta finansiella intermediärer (affärsbanker osv.) som finns i ditt land och som stöds av lånegarantiinstrumentet eller Egetkapitalinstrument för tillväxt.

För utbytesprogrammet Erasmus för unga företagare, kan ansökan göras online eller via en kontaktpunkt i ditt hemland.

6. Exempel på utvalda projekt

Europeisk Astroturismled (BG, EL, ES, IT och PT)

Astroturism ökar i det globala turistutbudet. Projektet syftar därför till att utveckla en led för europeiska platser av astronomiskt intresse, som omfattar skatter från forntid till nutid. Det kommer bland annat att utvärdera europeiska tillgångar och potential, producera vägledningar om utvalda observatorier, "prova-på-stunder" för att titta på stjärnor, organisera tematiska leder (en del av dem nattetid), kommunicera resultaten av demoerfarenheter osv. Denna led bör så småningom ge resenären möjlighet att upptäcka universum genom himlen över Europa och genom det europeiska vetenskapliga bidraget till astronomi.

EU-bidrag: 200 000 euro (2013–2015) – Andelen EU-medel: 75 %

Källa: Europa

Europeiska "chokladvägen" (BE, DE, ES, FR, IT och UK)

Många europeiska lyxindustrier är bland de mest kreativa (mode, parfymer etc). Deras världsrykte bör utnyttjas ytterligare för att öka turistströmmarna kring nischprodukter under låg- och mellansäsong. Chieli (Chokladarvet i europeiskt liv och identitet - Den europeiska chokladvägen) syftar till att skapa, utveckla och främja en ny europeisk väg kring lyxchoklad.

EU-bidrag: 400 000 euro (2015–2016) – Andelen EU-medel: 75 %

Källa: https://ec.europa.eu/easme/

[70] EU:s budgetmyndigheter (Europaparlamentet och rådet) uppmanar ibland kommissionen att genomföra pilotprojekt eller förberedande åtgärder som rör turistnäringen (till exempel för att locka fler kinesiska turister till Europa med hjälp av gränsöverskridande paket, för att utveckla europeiska leder runt attraktiva men outnyttjade Unesco-platser). Dessa pilotprojekt och förberedande åtgärder förvaltas direkt av kommissionen. Information om relaterade ansökningsomgångar och/eller anbudsförfaranden annonseras därför på Europa - GROWTH (Kontrakt och bidrag).

EuroVelo 13 – Järnridåspåret (AT, CZ, DE, EE, FI, LT, LV och PL)

"Järnridåspåret" är en del av det europeiska cykelvägsnätet (EuroVelo) som initierades av Europeiska Cykelfederationen. Ambitionen med Eurovelo är att utveckla högkvalitativa cykelleder som förbinder alla länder i Europa, som ska användas av långväga cykelturister liksom av lokalbefolkningen för korta fritidsresor.

Järnridåspåret (Eurovelo 13) följer den linje som delade Europa i öst och väst under ett halvt sekel. Det påminner människor och nationer om det kalla kriget och resultaten av den nya demokratiska ordningen i Europa. Det kan bli ett flaggskepp för "varumärket" Europa med få negativa miljöeffekter och många positiva sociala och ekonomiska fördelar.

Detta projekt fokuserar på den norra delen av Järnridåspåret. Det syftar till att utveckla eller främja gränsöverskridande turistpaket längs den delen samt till att underlätta utvecklingen av offentlig-privata partnerskap kring cykelturism.

EU-bidrag: 200 000 euro (2014–2016) – Andelen EU-medel: 75 %

Källa: Europa

Upptäcka europeiska landsbygdsområden med Limes-appen

Den tidigare befästa gränsen av det romerska riket, Limes, löper genom tio europeiska länder, främst på landsbygden. En del av denna viktiga del av det europeiska kulturarvet är redan med på Unesco:s världsarvslista, men är inte tillräckligt känd av europeiska och internationella turister. Även om dessa länder har många muséer, historiska leder, arkeologiska platser och skönhetsfläckar längs Limes var dessa enstaka platser faktiskt ännu inte sammankopplade.

Med stöd av ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation mellan 2011 och 2013, utvecklade därför European Mobile and Mobility Industries Alliance Limes-mobilappen i testregioner i tre europeiska länder: Niederösterreich, Ruse i Bulgarien och Rheinland-Pfalz i Tyskland (Large Scale innovLarge Scale Innovative and Mobile European Services Culture Tourism in Rural Areas). Tack vare denna, blir den europeiska historien levande efter längs Limes. Andra regioner har följt efter och appen finns nu också i en 3D-version.

http://www.mobilise-europe.mobi/limes; http://limes.per-rlp.de/limes-app-4/

För andra exempel, se:

- Europeiska kommissionens webbplats Tillväxt (Förbättra vad europeisk turism har att erbjuda).

XI. PROGRAMMET KREATIVA EUROPA

1. Vad är EU-programmet Kreativa Europa?

Programmet Kreativa Europa hjälper kulturella och kreativa organisationer att verka över gränserna, spridningen av verk av kultur samt rörlighet för kulturaktörerna. Kreativa Europa sammanför tre befintliga program (Kultur, MEDIA och MEDIA Mundus) och består av tre delar:

- Delprogrammet Kultur för den kulturella och kreativa sektorn
- Delprogrammet Media för den audiovisuella sektorn[71]
- Det övergripande programområdet för gemensamma projekt mellan de kulturella och kreativa sektorerna och den audiovisuella sektorn.

För mer information om dess struktur och förfaranden, se webbplatsen Kreativa Europa.

2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering

TRANSNATIONELLA SAMARBETSPROJEKT

Delprogrammet Kultur stöder gränsöverskridande verksamhet inom och utanför EU, som syftar till att utveckla, skapa, producera, sprida och bevara varor och tjänster som förkroppsligar kulturella, konstnärliga eller andra kreativa uttryck. Detta omfattar aktiviteter för att utveckla färdigheter, kompetens och know-how, inklusive hur man anpassar sig till digital teknik för att prova nya affärs- och förvaltningsmodeller, organisera internationella kulturella aktiviteter såsom turnéer, utställningar, utbyten och festivaler, samt för att stimulera intresset för och förbättra tillgången till europeiska kulturella och kreativa verk. Programmet kommer inte att stödja projekt som innehåller pornografiskt eller rasistiskt material eller material som förespråkar våld.

EUROPEISKA NÄTVERK

Delprogrammet Kultur stöder europeiska nätverk (dvs. strukturerade grupper av organisationer) som stärker kapaciteten hos kulturella och kreativa sektorer att verka över gränserna och internationellt, anpassa sig till förändringar och främja innovation[72]. Ett begränsat antal nätverk med bred täckning kommer att stödjas över ett väl avvägt utbud av sektorer. Där detta är möjligt vill man gärna se större synergieffekter mellan befintliga nätverk för att stärka deras organistoriska och finansiella struktur och undvika dubbelarbete.

---

[71] Detta delprogram är huvudsakligen inriktat på utveckling och distribution av europeiska filmer, tv-program osv. Därför omfattas den inte av den här vägledningen. En av dess åtgärder skulle t.ex. kunna vara av intresse för turistsektorn, nämligen stödet till filmfestivaler. Denna insats omfattar 1) initiativ som främjar presentation och mångfald av europeiska audiovisuella verk, samt 2) syftar till att främja filmkompetens och öka publikens kunskap om och intresse för europeiska audiovisuella verk, inklusive audiovisuell konst och filmfilmarvet, i synnerhet hos den unga publiken.

[72] De allmänna målen för denna åtgärd är att gynna och främja den kulturella/språkliga mångfalden samt att stärka konkurrenskraften hos dessa sektorer.

DE EUROPEISKA KULTURHUVUDSTÄDERNA

Titeln Europeisk kulturhuvudstad tilldelas varje år en stad i två medlemsstater, enligt en kronologisk lista över de godtagbara medlemsstater som kan komma ifråga under perioden 2020–2033 (Kroatien och Irland för 2020, Rumänien och Grekland för 2021 osv.). Dessa städer måste skapa ett kulturellt program speciellt för det året. Delprogrammet Kultur stöder genomförandet av detta program som ska framhäva rikedomen och mångfalden i de europeiska kulturerna och deras gemensamma drag samt främja ökad förståelse mellan europeiska medborgare[73].

DET SEKTORSÖVERGRIPANDE OMRÅDET

Den sektorsövergripande programområdet kommer att underlätta lån till kulturella och kreativa företag och organisationer. Det kommer också att stödja gränsöverskridande verksamhet över de kulturella, kreativa och audiovisuella sektorerna, till exempel för att utbyta erfarenheter och kunskap om nya affärs- och förvaltningsmodeller.

3. Vem kan ansöka inom turistsektorn?

TRANSNATIONELLA SAMARBETSPROJEKT

- Alla juridiska personer[74] som är verksamma inom kultursektorn och den kreativa sektorn. De måste ha varit juridiska personer i minst två år vid tidpunkten för tidsfristen för inlämnande av ansökningar.

EUROPEISKA NÄTVERK

- Nätverk som är verksamma inom kultursektorn och den kreativa sektorn, som består av minst 15 medlemsorganisationer (juridiska personer) som är etablerade i minst tio deltagande länder. Dessa europeiska nätverk måste ha varit juridiska personer i minst två år vid tidpunkten för tidsfristen för inlämnande av ansökningar.

DE EUROPEISKA KULTURHUVUDSTÄDERNA

- Städer

4. Typ av finansiering och finansieringsnivå

TRANSNATIONELLA SAMARBETSPROJEKT. För mindre samarbetsprojekt (som pågår högst 48 månader och som genomförs av ett konsortium med minst tre partner från tre olika deltagande länder), ger upp till 200 000 euro och representerar högst 60 % av den stödberättigande budgeten. För större samarbetsprojekt (som pågår högst 48 månader och som genomförs av ett konsortium med minst sex partner från sex olika deltagande länder), ger upp till 2 miljoner euro, vilket motsvarar högst 50 % av den stödberättigande budgeten.

---

73 Det finns också symboliska priser som inte ger ekonomiskt stöd till vinnarna men som bidrar till att stärka deras anseende. Europeiska kulturarvsmärket tilldelas webbplatser som har symboliskt historiskt värde för den europeiska integrationsprocessen (hur man ansöker). EU:s kulturarvspris tilldelas aktuella exempel på enastående vård av kulturarv eller anmärkningsvärda ansträngningar för att öka medvetenheten om vårt kulturarv och dess värde för det europeiska samhället och ekonomin. EU ger också ekonomiskt stöd till organisationen för Europeiska kulturarvsdagarna i samarbete med Europarådet.

74 Fysiska personer (dvs. individer) får inte ansöka om bidrag.

EUROPEISKA NÄTVERK. Verksamhetsbidrag beviljas inom ramen för ett treårigt ramavtal om partnerskap, som inte får överstiga 250 000 euro per år. Maximal samfinansieringsandel på 80 % av de totala stödberättigande kostnaderna.

EUROPEISKA KULTURHUVUDSTÄDER. Varje stad med titeln Europeisk kulturhuvudstad får 1,5 miljoner (Melina Mercouri-priset), under förutsättning att staden uppfyller ett antal kriterier och har genomfört rekommendationerna från EU:s paneler.

SEKTORSÖVERGRIPANDE OMRÅDE. En finansiell garanti på upp till 750 miljoner euro kommer att etableras under 2016 för att tillåta finansiella intermediärer att låna ut mer till dessa sektorer.

5. Hur man ansöker och när

Information om ansökningsomgångar och ansökningsförfaranden finns på webbplatsen för genomförandeorganet för utbildning, audiovisuella medier och kultur och via kreativa Europa-kontoren.

När det gäller europeiska kulturhuvudstäder bör intresserade städer invänta tillkännagivandet av en tävling i sitt eget land (sex år innan det blir landets tur). Den myndighet som ansvarar för denna tävling (vanligtvis kulturministeriet) publicerar en ansökningsomgång (se Europeiska kulturhuvudstäder 2020 till 2033 - En vägledning för städer som vill söka).

6. Exempel på utvalda projekt

Lux Scientia - En europeisk konstellation

Projektet skapade ett transeuropeiskt samarbete mellan tre europeiska ljusfestivaler (Artichoke trust i Storbritannien, Skyway i Polen och Valgusfestival i Estland). Tre artister, en från varje värdland, ombads att skapa ett ljusarbete med de tre berörda städerna i åtanke. Deras installation delades av varje stad. Främjande av städerna som platser för dynamisk diskussion och nyskapande konst ökade deras synlighet som europeiska kulturnav.

Lux Scientia gav också möjlighet till inbjudna konstnärer och forskare att diskutera de vetenskapliga och estetiska aspekterna för ljus, vilket kulminerade i ett symposium i London i februari 2012. Debatten har bidragit till att öka medvetenheten om ett gemensamt europeiskt arv, främja ömsesidig förståelse och lyfta fram den kulturella mångfalden i de tre länderna.

EU-bidrag: 199 300 euro (2011–2012) – Andelen EU-medel: 50 %

Källa: http://www.culturefund.eu/projects/lux-scientia-a-european-constellation

Stöd till turistinformationsnätverket för det industriella arvet i Europa

Nordvästra Europa var vaggan för den industriella revolutionen. Att handskas med industrifornlämningar är dyrt och kräver innovativa lösningar. Eftersom de är en del av ett gemensamt europeiskt arv, beslutades det att stödja transeuropeiskt samarbete som syftar till att uppmuntra uppskattning, förståelse, skydd och främjande av detta arv.

Nätverket ERIH (europeisk led för industrikultur) lanserades 1999 som ett Interreg II C-projekt. Det levererade en generalplan med konkreta idéer och aktiviteter för att främja det europeiska industriarvet. Planen genomfördes successivt tack vare ytterligare EU-finansiering. Ett europeiskt varumärke för industriella arv utvecklades till exempel och backades upp av en organisationsprofil, logotyp, kvalitetsstämpel, skyltar och trycksaker tack vare det tidigare programmet EU Kultur (2002–2007). Ett vägsystem infördes mellan viktiga industrifornlämningar (förankringspunkter) som har en väl utvecklad infrastruktur för turism. ERIH har också arbetat för att göra det industriella arvet attraktivt för barn och

ungdomar. Med mer än 1 000 industriminnen i 43 länder, presenterar ERIH den mest omfattande kartläggningen av det industriella arvet i Europa som kultur- och turistattraktion.

2015 års bidrag syftar till att säkerställa nätets långsiktiga hållbarhet genom att tillhandahålla ytterligare tjänster och förmåner till sina medlemmar. Hit hör marknadsundersökningar, expertdatabas över marknadsföring, men också stöd för utbyte av erfarenheter och kulturellt samarbete (gemensamma evenemang, publikutveckling, kulturellt utbyte och artistutbyten osv.) Bidraget kommer att bidra till att förstärka ERIH:s sekretariat och upprätta nationella representationer och internationella tematiska arbetsgrupper.

EU-bidrag: 184 143 euro (2015–2016) – Andelen EU-medel: 60 %

Källa: Creative Europe-projekt; http://www.erih.net/

Följ vikingarna

Projektet Följ vikingarna sammanför ett nätverk av medlemmar i "Destination Viking Association". Dess syfte är att göra det transnationella vikingaarvet tillgängligt och begripligt för en världsomfattande publik. Dess viktigaste komponenter är:

- Publikutveckling (genom olika metoder, inklusive användningen av ny teknik såsom sociala medier, mobilappar och en webbplats).

- Kompetensutveckling i affärsmodeller (genom att dela bästa praxis och expertråd vid ett seminarium om affärsutveckling).

- Att stärka det internationella nätverket.

- Internationell turné för att främja intresset för vikingalivet och kulturarvsturism (genom resande teatersällskap och artister som uppträder på vikingamarknader och liknande evenemang i hela Europa).

EU-bidrag: 1 960 000 euro (2015–2019) – Andelen EU-medel: 50 %

Källa: Creative Europe-projekt; http://www.destinationviking.com/

För andra exempel, se:

- http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/projects/
- Framgångsstrategier och långsiktiga effekter för europeiska kulturhuvudstäder, Europaparlamentet - GD för inrikes frågor, 2013

XII. ERASMUS +

1. Vad är "Erasmus+"?

"Erasmus +" syftar till att öka kompetens och anställningsbarhet samt modernisera utbildningen. Förutom nya idrottsåtgärder och programmet Aktiv ungdom, sammanför det sex andra befintliga program:

- Programmet för livslångt lärande (Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius och Grundtvig)
- Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink och programmet för samarbete med industriländer

För mer information om dess struktur och förfaranden, se webbplatsen Erasmus +.

2. Typ av turismrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering

För att främja innovation och anställbarhet stöder programmet:

- Möjligheter till lärande för individer genom mobilitetsprojekt för studenter och personal inom högre utbildning, ett lånegarantisystem för att hjälpa masterstudenter att finansiera sina studier utomlands och mobilitetsprojekt för studerande och personal inom yrkesutbildning.
- Samarbete mellan utbildningsinstitutioner, företag, lokala och regionala myndigheter och icke-statliga organisationer, främst genom gemensamma masterexamina dvs. integrerade internationella utbildningar med 60, 90 eller 120 hp på hög nivå). Strategiska partnerskap (så att organisationer från olika socioekonomiska sektorer kan utveckla och sprida bland annat innovativa lösningar som leder till högkvalitativ undervisning, utbildning, lärande och ungdomsarbete). Kunskapsallianser a) för att utveckla innovativa och tvärvetenskapliga metoder för undervisning och inlärning[75], b) för att stimulera företagande och entreprenörskap bland lärare och arbetstagare, c) underlätta utbyte, flöde och medskapande av kunskap mellan högre utbildning och näringslivet och sektoriella kunskapsallianser[76] (för att utforma och leverera gemensamma program för yrkesutbildning och undervisnings- eller utbildningsmetoder, med särskild inriktning på arbetsbaserat lärande, så att eleverna får de färdigheter som krävs av arbetsmarknaden).
- Icke-vinstdrivande europeiska idrottsevenemang uppmuntra till deltagande i idrott och fysisk aktivitet[77].

[75] T.ex. organisera fortbildningsprogram och verksamhet med och inom företag.

[76] Kulturella och kreativa sektorer samt turism är bland de sju sektorer som är berättigade till stöd (lista från oktober 2014).

[77] Idrottsturism stöds också genom bidrag till hållbar turism eller kulturturism (t.ex. vandring eller cykling längs europeiska kulturvägar eller Euroveloleder – se informationsbladet om Cosme).

3. Vem kan ansöka inom turistsektorn?

MOBILITETSPROJEKT FÖR HÖGRE UTBILDNING/YRKESUTBILDNING

- Universitet och högskolor/professionella eller yrkesskolor

- Alla juridiska personer som är verksamma på arbetsmarknaden eller inom områdena utbildning och fortbildning (t.ex små och medelstora företag, handelskammare, fackföreningar, stiftelser, icke-statliga organisationer osv)[78].

GEMENSAMMA MASTERPROGRAM

- Universitet och högskolor (som ansöker på uppdrag av ett konsortium)

- Alla juridiska personer som bidrar direkt och aktivt till det gemensamma masterprogrammet (exempelvis små och medelstora företag, handelskammare, fackliga organisationer, stiftelser, icke-statliga organisationer osv.)

STRATEGISKA PARTNERSKAP/KUNSKAPSALLIANSER/SEKTORIELLA KUNSKAPSALLIANSER

- Alla juridiska personer som direkt och aktivt bidrar till det gemensamma masterprogrammet (exempelvis små och medelstora företag, handelskammare, fackförbund, stiftelser, icke-statliga organisationer osv.)

EUROPEISKA IDROTTSEVENEMANG

- Alla juridiska personer som är verksamma inom idrotten och som är etablerade i ett programland[79]

4. Typ av finansiering och finansieringsnivå

MOBILITETSPROJEKT FÖR UNIVERSITETSSTUDERANDE. Praktikplatser (praktik) utomlands i ett företag eller någon annan relevant arbetsplats i två till tolv månader (exkl. resor) i något programland[80]. EU-bidrag för varje praktikant om 300 till 700 euro per månad (beroende på värdlandets levnadskostnader) och resekostnader för upp till 1 100 euro.

MOBILITETSPROJEKT FÖR ELEVER VID YRKESUTBILDNING. Praktik på någon relevant arbetsplats för lärlingar och studerande i yrkesskolor, från två veckor till tolv månader (exkl. resor) i något programland. EU-stöd för varje praktikant om 18 till 112 euro per dag (beroende på värdlandets levnadskostnader) och resekostnader för upp till 1 100 euro.

GEMENSAMMA MASTERPROGRAM. Bidrag på 2 till 3 miljoner euro, som omfattar projekt på fyra till fem år (beroende på om masterutbildningen varar i ett eller två år).

---

78 Dessa organisationer ingår ofta i ett konsortium lett av en högskola, en yrkesskola eller en erkänd samordnande organisation.

79 Verktyg för att hitta partner för Erasmus+ Sport.

80 Yrkesorganisationer och handelskammare kan till exempel delta i ett rörlighetsprojekt som en mottagandeorganisation som ansvarar för att hitta företag som kan ta emot praktikanter och att erbjuda eleverna ett praktikprogram eller ett program med utbildningsverksamhet. EU-bidrag täcker kostnaderna för de mottagande organisationerna.

STRATEGISKA PARTNERSKAP. Bidrag på maximalt 300 000 euro för partnerskap som varar två år och 450 000 euro för partnerskap som varar tre år.

KUNSKAPSALLIANSER. Bidrag på 700 000 euro för en tvåårig allians, 1 000 000 euro för en treårig allians.

BRANSCHSPECIFIKA KUNSKAPSALLIANSER. Bidrag på 700 000 euro för en tvåårig allians, 1 000 000 euro för en treårig allians.

EUROPEISKA IDROTTSEVENEMANG. Bidrag på upp till 2 miljoner euro för idrottsevenemang med deltagare från minst tolv programländer.

5. Hur man ansöker och när

Genomförandeorganet för utbildning, audiovisuella medier och kultur (EACA) är ansvarig för genomförandet av centraliserade åtgärder (gemensamma magisterprogram, strategiska partnerskap, kunskapsallianser, sektoriella kunskapsallianser och idrottsåtgärder). Genomförandeorganet publicerar ansökningsomgångar på sin webbplats. Ansökningarna lämnas in via nätet.

För åtgärder som inte hanteras direkt av genomförandeorganet (rörlighetsprojekt), måste förslagen lämnas in till det nationella programkontoret i det land där den sökande organisationen är etablerad.

6. Exempel på utvalda projekt

Europeiskt masterprogram i turismförvaltning

Det europeiska masterprogammet i turismförvaltning är ett tvåårigt gemensamt masterprogram med stöd av det tidigare Erasmus Mundus-programmet, skräddarsytt av tre europeiska universitet i Danmark, Slovenien och Spanien. EU:s bidrag användes för att täcka konsortietskostnader (4 % av det totala) och stipendier för de första fyra åren.

Masterprogammet ger framtida yrkesverksamma integrerad kunskap om dynamiken i turismutveckling, hållbar förvaltning, den roll som kulturell mångfald, innovation och styrning har inom turism. Studenterna följer en obligatorisk rörlighetsbana vid tre universitet (första terminen vid ett universitet i södra Danmark, andra terminen vid universitetet i Ljubljana, tredje terminen vid universitetet i Girona). Fjärde terminen ägnas åt att skriva examensarbetet.

EU-bidrag: 2 926 600 euro (2010–2013) - Andelen EU-medel: 100 %

Källa: http://www.emtmmaster.net/

Hälsa och välbefinnande på turistmål (WelDest)

Med stöd av det tidigare programmet för livslångt lärande, hjälper Weldest privata företag, destinationsorganisationer och myndigheter att omvandla en plats till en destination för hälsa och välbefinnande. En onlinehandbok har utvecklats, som erbjuder ett verktyg för självutvärdering, ett utvecklingsverktyg och utformning av kurser med instruktioner för utbildare. En blogg har också skapats, där företrädare för näringslivet och den högre utbildningen samt allmänheten kan dela sin kunskap om hälsa och välbefinnande och turismrelaterade frågor.

EU-bidrag: 299 966 euro (2012–2014) – Andelen EU-medel: 65 %

Källa: EACA-rapport; http://weldest.blogspot.be/

Innoguide 2.0. Stimulera innovation bland turistguider (BE, NL, DK, FI och HR)

I vår snabbt föränderliga globaliserade värld måste guider ta itu med kulturellt olika målgrupper som bryr sig om miljön och leta efter turer som engagerar alla sinnen. Detta kräver en ny uppsättning av färdigheter och kunskaper.

För att hjälpa guider att bli mer innovativa och kreativa (inklusive genom ny teknik), har tio partner från åtta europeiska länder därför gått samman för att utveckla en online-plattform som kallas Innoguide med stöd av det tidigare EU-programmet för livslångt lärande. Denna plattform tillhandahåller bland annat följande: a) kostnadsfria e-learningmoduler om intrakulturell, hållbar och erfarenhetsbaserad guidning, b) videoklipp med goda exempel för inspiration, c) bloggar för partner och d) en verktygslåda för guideorganisationer/företag för att de ska kunna dessa frågor i sitt arbete.

Tack vare Innoguide 2.0. kommer undervisningsmaterialet att uppdateras och den nuvarande Moodle-plattformen uppgraderas till att bli mer dynamisk och interaktiv för guider, guideinstruktörer och guideorganisationer. Olika seminarier för att utbilda utbildarna kommer också att anordnas. Sist men inte minst kommer olika verktyg för tjänsteutformning (Innoguide självskanning) och stödet till företagens sociala ansvar att utvecklas för att hjälpa guideorganisationer att bli mer företagsamma och konkurrenskraftiga.

EU-bidrag: 273 555 euro (2014–2016) - Andelen EU-medel: 100 %

Källa: Plattformen Erasmus+; http://www.innoguidetourism.eu/

E-learning-plattform för alternativa transporter och hållbar turism (AT, IT, SI och UK)

Många perifera områden behöver en starkare integration med urbana knutpunkter. Dessa områden är ofta rika på ekologiskt och kulturellt arv, men dess tillgänglighet och anslutningsmöjligheter är dåliga.

Projektet S.T.R.E.E.T. (Sustainable Transport Education for Environment and Tourism) kommer att bidra till att skapa nya möjligheter för perifera områden genom att tillämpa mobilitetshanteringskompetens till icke-urbana miljöer och skapa en ny yrkesprofil som expert för hållbar rörlighet och turism. Fem partner kommer att utforma och genomföra ett utbildningsprogram för unga arbetslösa eller undersysselsatta.

En e-lärandeplattform kommer att utvecklas med en onlinebaserad grundkurs för alla deltagare. Ett antal unga deltagare kommer sedan att väljas för att delta i en utbildningsaktivitet i ett annat land. Denna verksamhet kommer att fokusera på analys av utvalda fallstudier (analys av innovativa lösningar och problemställningar osv.), genom ett intensivt program som varar fem dagar. När projektet kompletteras, kommer plattformen S.T.R.E.E.T. att successivt leverera fler kurser inriktade på specialämnen. Den kommer också att bli en virtuell arbetsförmedling med ett nätverk av företag som erbjuder jobb eller praktikplatser.

EU-bidrag: 343 510 euro (2015–2018) - Andelen EU-medel: 100 %

Källa: Plattformen Erasmus+ ; http://www.streetproject.eu/

Rörlighet i utbildningssyfte för högre yrkesutbildning i Polen

Rörlighet i utbildningssyfte är avgörande för en så internationell bransch som turism. Tack vare Erasmus + Academy of Hotel Management and Catering Industry lyckats skicka 247 av sina studenter och lärare utomlands. Detta bidrog till att hålla denna institution (ansluten till Erasmus-stadgan för högre utbildning) populär och konkurrenskraftig på marknaden för högre yrkesutbildning.

EU-bidrag: 429 860 euro (2014–2015) - Andelen EU-medel: 100 %

Källa: Plattformen Erasmus+

Attraktiv europeisk högre utbildning inom turism och kulturarv

Med stöd av det tidigare Erasmus Mundus-programmet producerade Hercules-projektet en vägledning på nätet för studenter och en databas om forskarutbildningskurser med kulturarvsturism i Frankrike, Tyskland, Italien och Storbritannien. Detta uppmuntrar studenter från utvecklingsländer (t.ex. Maghreb) att delta i utbildningen. Det är i sin tur hjälpa dessa länder att dra full nytta av sitt rika arv, tack vare kvalificerade och utbildad personal inom turismförvaltning av kulturarvet.

Dessutom har projektet underlättat utbytet av erfarenheter mellan högre utbildningsanstalter i Europa och tredjeländer via sin webbplats, konferenser och ett sommarseminarium om förvaltning av kulturella världsarvsplatser i Assisi (Italien).

EU-bidrag: 298 918 euro (2011–2013) – Andelen EU-medel: 100 %

Källa: http://www.herculesproject.eu/

HECTOR - Utbildningsprogram för hantering av europeiska kulturvägar

HECTOR-projektet (HEritage and Cultural Tourism Open Resources for innovative training schemes related to the Cultural Routes of the Council of Europe) finansieras av Erasmus+ Key enligt åtgärd 2 Samarbete för innovation och utbyte av god praxis.

Partnerna arbetar på att identifiera och utveckla utbildningsprogram inom kulturarv och kulturturismförvaltning i samband med kulturvägar certifierats av Europarådet. Projektet samordnas av Europeiska institutet för kulturvägar och involverar universitetet Paris 1 Sorbonne (Frankrike), Barcelonas universitet (Spanien), Bolognas universitet (Italien) och Fondazione Federico II (Italien).

EU-bidrag: 248 125 euro (2014–2016) - Andelen EU-medel: 100 %

Källa: http://culture-routes.net/projects/european-projects/hector-project

Praktikplatser i Spanien och Irland för österrikiska lärlingar

Det finns ett stort behov av kvalificerad arbetskraft med språkkunskaper i den österrikiska hotell- och restaurangbranschen. Tack vare detta "irländsk-österrikiska" projekt kommer 32 lärlingar från en yrkesskola för turism i Bad Gleichenberg (Österrike) att få praktikplatser i Valencia (Spanien) och i Kilkenny (Irland). De kommer framför allt att bekanta sig med vardagslivet och mentaliteten i värdlandet och förbättra sin teamkompetens genom erfarenhetsutbyte och kunskapsutbyte och utveckla sina språkkunskaper.

EU-bidrag: 35 439 euro (2015–2016) - Andelen EU-medel: 100 %

Källa: Plattformen Erasmus+

För andra exempel, se:

- Projektkompendier (inklusive Innovation och lärande i kurortsförvaltning – ILIS. Internationellt masterprogram i idrottsturism – IMISTE. Ett program för hållbar e-turism med inriktning på Asien)
- Plattform för spridning och utnyttjande av projektresultat (projektinformation och resultat som stöds av Erasmus +)

XIII. SYSSELSÄTTNING OCH SOCIAL INNOVATION (EASI)

1. Vad är EaSI-programmet?

Programmet för sysselsättning och social innovation (Easi) främjar en hög nivå av kvalitet och hållbar sysselsättning och syftar till att garantera ett fullgott och anständigt socialt skydd, bekämpa social utestängning och fattigdom och förbättra arbetsvillkoren. Det sammanför:

- Progress (programmet för sysselsättning och social solidaritet)
- Eures (rörlighet i arbetslivet i EU) och
- EaSI:s finansiella garantiinstrument inom EaSI (för mikrofinansiering och finansiering av socialt entreprenörskap)

För mer information om dess struktur och förfaranden, se webbplatsen EaSI och dess broschyr.

2. Typ av turistrelaterade åtgärder som berättigar till finansiering

Progress stöder analysarbete som används för beslutsfattande, social innovation och socialpolitiska experiment (dvs. testa innovativ politik i liten skala och uppskalning av de mest framgångsrika, bland annat med stöd från Europeiska socialfonden).

Eures stöder arbetstagarnas rörlighet och hjälper företag som rekryterar i ett annat europeiskt land via riktade program för rörlighet[81] (t.ex. "Ditt första EURES-jobb" för arbetssökande i åldern 18–30 år)[82]. Förutom jobbmatchning och platsförmedling, kan dessa system täcka en del av de små och medelstora företagens kostnader för att utbilda nyrekryterade arbetstagare och hjälpa dem finna sig till rätta. De kan också hjälpa arbetssökande att betala för intervjuresa och/eller flytta utomlands för att börja ett nytt jobb.

EaSI:S FINANSIELLA GARANTIINSTRUMENT kan användas för att hjälpa till med uppstart eller utveckling av små företag eller sociala företag, inklusive investeringar, leasing och rörelsekapitalbehov, samt förvärv av licenser och andra uppstartskostnader. Finansiering kan inte användas för att täcka krediter som övertrasseringar eller kortfristiga bankkrediter.

3. Vem kan ansöka inom turistsektorn?

Progress

- Högskolor och universitet samt forskningsinstitut
- Myndigheter – Arbetsförmedlingen
- Arbetsmarknadens parter

---

81 System införs där arbetsmarknadsbrister har identifierats och/eller för att hjälpa arbetstagare som har lätt att flytta på sig, där ett tydligt ekonomiskt behov har identifierats.

82 Eures är också en europeisk portal för rörlighet i arbetslivet med lediga platser och CV:n från arbetssökande.

- Experter på utvärdering och konsekvensanalys

Eures

- Myndigheter - Arbetsförmedlingen
- Arbetssökande (EU-medborgare och de som lagligen bor i ett EU-land)
- Små och medelstora företag

EaSI:S FINANSIELLA GARANTIINSTRUMENT

- Företag - mikroentreprenörer[83]
- Individer[84]
- Företag - sociala företag[85]

4. Typ av finansiering och finansieringsnivå

Progress. För bidrag fastställer varje ansökningsomgång den högsta stödnivån. Den budget som är tillgänglig för anbudsförfaranden varierar också.

Eures (under "Ditt första Eures-jobb"). För små och medelstora företag, ett bidrag som täcker en del av kostnaderna för att utbilda nyrekryterade arbetstagare och hjälpa dem att finna sig till rätta (integrationsprogram)[86]. För arbetssökande, en schablonersättning (eller klumpsumma) som ska täcka kostnader för intervjuresor[87] och/eller att bosätta sig i ett annat land[88].

EaSI:s finansiella garantiinstrument. De mikrokreditgivare som stöds av instrumentet kan erbjuda direkta garantier eller motgarantier, olika former av lån (max. 25 000 euro) och kapitalinvesteringar. För mer information, se Europeiska investeringsfonden. När det gäller sociala företag kan finansiella intermediärer ge lån och andra finansiella instrument (max. 500 000 euro per socialt företag, under förutsättning att det inte är börsnoterat och att det har en årlig omsättning på högst 30 miljoner euro).

---

83 Prioritera dem med begränsad tillgång till den konventionella kreditmarknaden (kvinnliga företagare, unga företagare, entreprenörer som tillhör en minoritetsgrupp, entreprenörer med funktionsnedsättning osv).

84 Arbetslösa, arbetstagare som riskerar att förlora sina jobb, människor från mindre gynnade grupper, till exempel unga eller äldre människor eller invandrare.

85 Definition: företag vars främsta mål är att uppnå sociala effekter snarare än att generera vinst för ägarna och aktieägare, som är verksamt på marknaden genom produktion av varor och tjänster i en affärsmässigt och innovativt sätt, som använder överskott främst för att uppnå dessa sociala mål och som förvaltas av sociala entreprenörer på ett ansvarsfullt och öppet sätt, särskilt genom medverkan av anställda, kunder och intressenter som påverkas av dess affärsverksamhet (Europeiska kommissionen, MEMO / 14/11).

86 Belopp beroende på antal (unga) rekryterade arbetstagare, utbildningsnivå (grundläggande eller omfattande) och det land där arbetstagarna är integrerade. År 2015 varierade schablonbeloppet per rekryterad arbetstagare från 1 270 euro (Danmark) till 635 euro (Bulgarien) för omfattande introduktionsutbildning.

87 Belopp beroende på avståndet mellan hemlandet och det land där intervjun äger rum, i de fall där det inte kan hållas via Skype eller andra tekniker, eller på multinationella företags lokala kontor. År 2015 var beloppet 350 euro när avståndet är mer än 500 km, plus ett dagligt bidrag på 50 euro.

88 År 2015 varierade bidraget från 1 270 euro (Danmark) till 635 euro (Bulgarien).

5. Hur man ansöker och när

Klicka på följande länkar för information om Progress ansökningsomgångar eller anbudsförfaranden.

För att dra nytta av en arbetstagares rörlighetssystem, se guiden Ditt första Eures-jobb.

För mikrokrediter och mikrolån, kontakta någon av mikrokreditgivarna i ditt land (tillgängliga i 20 medlemsstater från och med september 2015)[89]. Ansökningar granskas löpande.

6. Exempel på utvalda projekt

Konferenser och studier som finansieras av Progress

Progress-programmet samfinansierade 2009 en stor konferens om "Turistnäringen: Sysselsättning och arbetsmarknad utmaningar", som granskade nya utmaningar och frågor som är relevanta för turistnäringen på EU-nivå.

Progress finansierade också en studie om "Hotell och restauranger: Omfattande sektorsanalys av framväxande kompetenser och ekonomisk verksamhet inom Europeiska unionen" (april 2009) som kartlagt strukturer, trender och förändringsfaktorer i kompetensbehov.

Källa: Europa - GROWTH

Mikrokrediter för att starta ett företag inom turistsektorn

António Mendes Carvalho var en ung portugisisk servitör som under flera år hade arbetat under osäkra förhållanden i en restaurang. Han kunde starta sin egen restaurang på Algarvekusten i södra Portugal tack vare ett lån från en mikroleverantör (Millennium BCP) med en Progress-mikrofinansgaranti.

EU-lån: 7 000 euro

Källa: Progress Microfinance - Portraits of entrepreneurs (EIF)

Rörlighet för (unga) arbetstagare tack vare Eures

Tyskland sökte kvalificerad personal för säsongsarbete inom turistnäringen. Samarbetet mellan Eures Tyskland och Bulgarien hjälpte bulgariska arbetssökande att fylla den luckan.

Sheraton Frankfurt Airport Hotel är bland företag som använder Eures-nätverket. Då det rådde en brist på kvalificerade arbetssökande, anlitade man högkvalificerade arbetssökande från Grekland och Rumänien för front-office-tjänster. För sådana hotell, finns det ytterligare en fördel att ha anställda från olika nationaliteter: de talar inte bara flera språk, utan det skapar också en mångkulturell miljö som gör deras gäster känner sig mer bekväma.

Källa: EURES news

[89] Instrumentet för mikrokrediter finansierar inte entreprenörer direkt, men gör det möjligt för utvalda mikrokreditgivare i EU att öka utlåningen. Dessa leverantörer få EU-garantier (och därmed dela deras potentiella risk för förlust) och EU-medel som de kan låna ut.

För andra exempel, se:

- Eures-nyheterna

SAMMANFATTANDE TABELL – VEM KAN ANSÖKA OM VAD

Teckenförklaring: När ingen kvalificering görs, avser "Alla" alla juridiska och fysiska (dvs. individer) personer. Akronymerna förklaras i Ordlista. Förkortningarna förklaras i avsnittet för programmet.

	Alla	Alla på landsbygden	Alla juridiska personer	Alla juridiska personer inom arbetsmarknad och utbildning	LAG	Alla fysiska och juridiska personer i kust- och inlandssamhällen	Alla juridiska personer i kulturella och kreativa sektorer	Myndigheter - arbetsförmedlingen	Städer	SMF	Sociala företag	Företagare	Högre utbildning/Yrkesutbildning	Arbetsmarknadens parter	Fysiska personer
Efsi	x														
Eruf			x												
Sammanhållningsfoden			x												
ESF				x											
EJFLU		x			x										
EHFF						x									
Life-projekt			x												
Life – NCFF			x												
Life – PF4										x					
H2020 - MSCA	x														
H2020 – LEIT	x														
H2020 – Reflekterande	x														
H2020 – SMF instr.										x					
Cosme – tillgång										x					
Cosme - turism			x												
Cosme – EfE												x			
CEP – TCP							x								
CEP – Eur. nätverk							x								
CEP – ECOC									x						

	Alla	Alla på landsbygden	Alla juridiska personer	Alla juridiska personer inom arbetsmarknad och utbildning	LAG	Alla fysiska och juridiska personer i kust- och inlandssamhällen	Alla juridiska personer i kulturella och kreativa sektorer	Myndigheter - arbetsförmedlingen	Städer	SMF	Sociala företag	Företagare	Högre utbildning/Yrkesutbildning	Arbetsmarknadens parter	Fysiska personer
Erasmus + mobility													x		
Erasmus + masterprogram			x										x		
övrigt			x												
EaSI - Progress								x					x	x	
EaSI – Eures								x		x					x
EaSI - finans										x	x	x			x

ORDLISTA

CBC	Gränsöverskridande samarbete
CEP	Programmet Kreativa Europa
CLLD	Lokalt ledd utveckling
CF	Sammanhållningsfonden
CFP	Gemensamma fiskeripolitiken
Cordis	Informationstjänsten för forskning och utveckling
Cosme	Företagens konkurrenskraft och små och medelstora företag
EaSI	Programmet för sysselsättning och social innovation
Easme	Verkställande byrån för främjande av små och medelstora företag
Genomförandeorganet	Genomförandeorganet för utbildning, audiovisuella medier och kultur
EJFLU	Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling
ECOC	Europeiska kulturhuvudstäder
ECTS	Europeiska systemet för överföring av studiemeriter
EIB	Europeiska investeringsbanken
EfE	Erasmus för företagare
Efsi	Europeiska fonden för strategiska investeringar
EHFF	Europeiska havs- och fiskerifonden
Eruf	Europeiska regionala utvecklingsfonden
ESF	Europeiska socialfonden
ESI	Europeiska struktur- och investeringsfonderna
Eures	Europeisk arbetsförmedling
FLAG	Fiskets lokala aktionsgrupp
BNP	Bruttonationalprodukt
H2020	Horisont 2020 – EU:s ramprogram för forskning och innovation
HORECA	Hotell-, restaurang- och cateringbranschen
IKT	Informations- och kommunikationsteknik
Interreg	Interregionalt samarbete (del av Eruf)
LAG	Lokala aktionsgrupper
Leader	Främja genomförandet av lokala utvecklingsstrategier
Leit	Ledarskap inom möjliggörande teknik och industriteknik
Life	Fond för miljö- och naturvårdsprojekt
LLP	Programmet för livslångt lärande
MSCA	Marie Skłodowska-Curie-åtgärder
NCFF	Finansieringsmekanismen för naturkapital
NGO	Icke-statlig organisation
OP	Operativt program
PF4EE	Instrumentet för privat finansiering för energieffektivisering

Progress	Programmet för sysselsättning och social solidaritet
Reflekterande	Europa i en föränderlig värld: Inkluderande, innovativa och reflekterande samhällen (H2020)
SMF	Små och medelstora företag
T-ENT	Transeuropeiska transportnät
TCP	Transnationella samarbetsprojekt (Kreativa Europa)

Följ oss på

http://www.facebook.com/EU.growth

@EU_Growth

Våra webbplatser: ec.europa.eu/bienkowska

ec.europa.eu/growth

FÖR DEN ELEKTRONISKA VERSIONEN AV HANDBOKEN ELLER MER INFORMATION OM EU:S TURISMPOLITIK http://ec.europa.eu/growth/tourism-funding-guide

FÖR FEEDBACK OM DEN HÄR HANDBOKEN
GROW-TOURISM-GUIDE@ec.europa.eu

ET-01-16-499-SV-N

Europeiska kommissionen
Generaldirektoratet för inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag

VÄGLEDNING OM EU-FINANSIERING FÖR TURISMSEKTORN

April 2016

ISBN 978-92-79-59220-1